

dirilis saati

İKİ AYLIK SOSYAL VE KÜLTÜREL DERGİ

tevhibi gerçekliğın ışığında

GÜZ 2018 / SAYI: 87

TÜKETİM ÇILGINLIĞI VE İSRAF

editörden

dirilissaati@gmail.com

Bismillahirrahmanirrahim...

Yeni bir sayıyla daha bizleri kıymetli okurlarımızla buluşturan Rabbimize hamd olsun. Diriliş Saati Dergisi olarak yeni bir sürecin içerisine girmiş bulunuyoruz. Bundan böyle dergimizi dijital mecrada devam ettirecek olmanın heyecanını ve sorumluluğunu taşıyoruz. Bugüne dek hakka şahitlik bilinciyle neşretmeye gayret ettiğimiz dergimizi bundan böyle aynı bilinç ve dikkatle neşretmeye devam edeceğiz. Sokak röportajları, sosyal faaliyetler, kültür-sanat haberleri ve daha bir dizi yeni projelerimizle beraber çok daha aktif bir biçimde siz değerli okurlarımızla buluşacağız. Bu bağlamda her türlü katkı ve eleştiriye açık olduğumuzu da buradan ilan etmiş olalım. Rabbimizden niyazımız çıktığımız bu yeni yolda emin adımlarla ilerleyebilmektir.

Malum olduğu üzere Amerika'yla yaşanan "Papaz Brunson" krizi ve daha bir dizi nedenden dolayı Türkiye ekonomisi zor günlerden geçiyor. Şu vakit itibariyle Amerika'yla krize neden olan "Papaz Brunson" sorunu yargı makamlarının "adil" kararı dolayısıyla nihayete ermiş olsa da ülkemizde devam eden ekonomik kriz etkisini bir dönem daha devam ettirecek gibi görünüyor. Bu noktada şunu ifade etmekte fayda var ki maalesef Türkiye uzun bir süredir tüketen ve tükettiğini yerine koyamayan bir ülke pozisyonunda. Tüketim kültürünün nihayete erdirilip üretim ekonomisine geçilmediği sürece ülkemizdeki ekonomik dalgalanmalar önü alınamaz bir şekilde devam edecektir. Ekonomik kriz içerisinde bulunduğumuz şu günlerde en çok

gündeme getirilen hususlardan bir tanesi devlet kademelerinde süregelen israf ve bu israfın sokaktaki etkileridir. Hassaten devlet yetkililerinin hizmetine sunulan lüks makam araçları ve dahi şatafatlı makam odaları, bununla beraber düzenlenen ziyafet programlarında ikram edilen istakozlar ve ejderha suları da halkın eleştiri oklarına hedef olmaya devam ediyor. Diriliş Saati Dergisi olarak istedik ki gündemimizi ziyadesiyle işgal eden israf meselesini birçok boyutuyla beraber ele almaya çalışalım. Zira biz biliyoruz ki israf dediğimiz mesele sadece ekonomiden ibaret bir mesele değildir, bilakis israfın daha birçok çeşidi bulunmaktadır. Bu itibarla "ekonomi de israf, zaman israfı, kelim israfı, düşünce de israf" gibi alt başlıklardan oluşan yazılarımızla israf meselesini mercek altına almaya gayret ettik.

Öte yandan bu sayımızda tefsir sayfamızda Ya-sin Suresi'nin 20-29. Ayetleri'nin tefsir çalışması yerini aldı.

Her sayı yayınlamaya gayret ettiğimiz Kudüs köşemizde de bu sayımızda "Kudüs Kerbela değil! Ama biz Kufeli miyiz?" başlıklı bir yazı yayınlandı.

Yine yazı dizi olarak yayınlamaya devam ettiğimiz "Hz. Muhammed ve Spor Etkinlikleri" sayfamız bu sayımızda da yerini aldı.

Kıymetli okurlarımıza istifadeli okumalar temennisiyle...

Dönemlik Sosyal ve Kültürel Dergi / Yıl: 15 Sayı: 87 GÜZ 2018

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Osman Çil Yayın Kurulu : Cüneyt Özdemir - Abdülkadir Avcı - Muhammed Duman
Haberleşme Adresi : Çiraclar Cad. No:39 Adapazarı/Sakarya İrtibat tel: 0554 824 96 07
E-Posta : dirilissaati@gmail.com İnternet Sitesi : www.dirilissaati.com

Dergimizde yayınlanan yazıların hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

içindekiler

GÜNDEM

KAMUDAKİ İSRAF VE İHTİŞAM TUTKUSU

MUSA DUMAN

04

DOSYA

İSRAFIN FARKINDA MISINIZ?

MUSAB GÖKTAŞ

07

DOSYA

BUGÜN VARIZ,
YARIN YOĞUZ...

İHSAN ASLAN

10

DOSYA

İSRAFA
İSLAMİ BİR BAKIŞ

MUSAB ALTUNKAYNAK

16

DENEME

İPTE SALLANAN VİCDANIMIZ

SÜLEYMAN AKTÜRK

24

DENEME

MİNİMALİST MÜSLÜMAN

RABİA BAŞIBÜYÜK

28

DİZİ ELEŞTİRİSİ

BİR GECE

BURAK ÇAMUR

32

KUDÜS KÖŞESİ

KUDÜS KERBELA DEĞİL!
AMA BİZ KUFELİ MİYİZ?

HUBEYB ÜNAL

39

TEFSİR

YASIN SURESİ (20-29)

HALİME KILIÇ

45

Kamudaki İsrâf ve İhtişâm Tutkusu

MUSA DUMAN

Peygamber efendimiz (s.a.v) döneminde İslamiyet, hem siyasal hem de toplumsal zeminde mütevazî bir yaşam tarzı olarak modellendi. Hulefa-i raşidin'e geldiğinde ise, ilk olarak Hz. Osman (r.a) döneminde hazine tartışmaları patlak verdi. Özellikle yönetime yakın bazı kesimlerin yolsuzluk iddialarıyla suçlandığı ve varlıklarıyla ihtişâm gösterisinde bulun-

duğu görüldü. Siyasal içerikli ihtilafların da eklenmesiyle bu süreç bir ayrışmayla sonuçlandı ve Hz. Osman'ın vefatına müteakiben İslam tarihinde 'Emeviler' olarak bilinen kesim saltanat yoluyla sahne aldı. Emeviler dönemi, nebevi bürokrasi geleneğinin terk edilerek yolsuzluğun, gösterişin, israfın nirvanasını temsil ve teşkil etti.

Bu dönemin en sembolik israfı Muaviye'nin Hadra Sarayı oldu. Tevazu timsali, Rebeze mübarizi Ebu Zer El Gıfari (r.a)'nin 'Bu sarayı halkın parasıyla yaptıysan ihanet, kendi paranla yaptıysan israftır" itirazı yüzyıllar boyunca zihinlere kazındı.

Emeviler döneminde yaşanan bu kırılma, İslam coğrafyasında yüzyıllara uzanan bir israf ve ihtişâm geleneğinin önünü

açtı. Modern zamanlarda küresel bağlamda oluşan batı/doğu toplumları ayırımında da ortaya ilginç bir tablo çıktı. Maddi açıdan üstünlüğü su götürmeyen Batı toplumlarının gösterişe duyduğu ilgisizliğe karşın, doğu/İslam toplumlarının dizginlenemeyen gösteriş tutkusunu sosyolojik değerlendirmelere hep konu oldu.

Bu vakia; maalesef kavim, mezhep, ideoloji fark etmeksizin tüm İslam toplumlarına şamildi. Özellikle de devlet geleneğinde olağanüstü biçimde tezahür etti.

Türkiye Ekonomisindeki Bozulmanın Kamudaki İzdüşümü

Tarihi bir miras halini alan bu tutkular, son dönemde Türkiye’de de ciddi bir etki alanı buldu, bulmaya devam ediyor.

ABD’nin uyguladığı yaptırımların ardından hükümet eliyle halka hem döviz bozdurma hem de kanaatkarlık çağrıları yapıyor. Ancak, halka bu çağrılar yapılırken ekonomik bozulmanın se-

bepleri ve kamudaki izdüşümü yeterince sorgulanmıyor.

Bir kere, dış politikadaki kaymalarından ötürü sıkıştırılan ve Brunson bahane edilerek cezalandırılmak istenen bir Türkiye olduğu ortada. Ancak burası meselenin bir tarafıysa, diğer tarafı da yıllardır üretime değil tüketime, israfa, gösterişe yatırım yapılmış olması.

Azıcık somut konuşacak olursak, örneğin mevcut hükümet döneminde açılan gereksiz kamu binalarını, AVM’leri; sayısı bir avuç olan fabrikalarla kıyaslayalım.

Sadece son üç yılda makam araçları için yapılan harcamalar resmi rakamlarla 7 milyar olarak ifade ediliyor. Bu makam araçları için bürokratlara yapılan sınırsız benzin desteğinin nasıl hoyratça değerlendirildiği daha vahim sonuçları önümüze döküyor.

ABD yaptırımlarının başlamasının ardından ise geleneksel itibar anlayışından ‘tasarruf

edilmediği ortaya çıkıyor. 2014 model aracı ‘eskiyen’ Kütahya Valisi’nin aracına 60 bin lira değerinde lüks dizayn yaptırdığı, dizayncı firmanın facebook paylaşımıyla öğreniliyor. Ardından ise valilikten gelen telefonla firma paylaşımı kaldırıyor. Basında haber olmasıyla vali açıklama yapma ihtiyacı duyuyor ve ‘Yenisini almaktansa dizayn yaptırdık’ ifadeleriyle kendisini savunuyor.

Gaziantep Belediyesi’nde bir yıllığına 20 milyon değerinde yapılan araç kiralaması ve 3 dakikalık video için yapılan 220 bin liralık ihale yine bu süreçteki garabetin diğer örneklerini teşkil ediyor.

Örnekleri uzatabiliriz. Mesela, çok basit yemek programları için yüzbinlerce liranın harcanıldığı bir sır değil. Genelde kamu-yu ilgilendiren tüm işlemlerde değerinin katmerlisi harcamalar yapıldığını, bilhassa ihalelerde eşe dosta fahiş miktarların peşkeş çekildiğini artık sağır sultan dahi biliyor.

Bu geleneğin yeni baştan formatlanması lazım!

Son 15 yıldır, İslami hassasiyet iddiası taşıyanların bürokratik sahada çoğunluğu oluşturduğu görülüyor. Fakat, buna mukabil olarak adil bir yönetim anlayışı sağlanamıyor. Gün yok ki, bir yolsuzluk, torpil haberi gündeme düşmesin!

Siyasete giyecek ayakkabısı yokken girenler 'milyarder' olarak çıkarak kısa sürede köşeyi dönüyorlar. Herkes bir şekilde pastadan pay aldığı için tepe-

den tırnağa bu yanlış durumu içselleştiriyorlar. Kimse kimseyi uyarmıyor, kimse kimseyi ispiyonlamıyor. Gösteriş namına, kendi kişisel ikballeri/kazançları/çıkarları namına dönen israf kimse tek kelime etmiyor. Tüm bunlar olurken, sadece ve sadece İslam'ın imajı yerlerde can çekişiyor.

*****

Bütün bu kokuşmuşlukların, yanlışlıkların yeni baştan düşünülerek düzeltilmesi lazım. Bunun için de evvela yüzyıllardır

süregelen ihtişam/israf geleneğinin değiştirilmesi gündeme alınmalı. En azından bunun yanlışlığına dair bir durum tespitiyle yola çıkılmalı. Bu hem devlet bazında hem de halk bazında sağlanmalı. Ama önce devlet geleneğinde sağlanmalı. Aksi takdirde, kimse sizin 'döviz bozdurun, kemer sıkın' demenize aldırış etmez.

Vesselam...

İSRAFIN FARKINDA MIYIZ?

MUSAB GÖKTAŞ

İhtiyaçları kendimizin belirlemediği bir dünyada, neyin israf olup neyin olmadığını biliyor muyuz?

Haddimizin Kur'ani sınırlar olduğunu düşünürsek, haddi aşmanın her türlüünü israf olarak nitelendirebiliriz. İsrafın akla ilk gelen, üzerinde en çok konuşulan boyutu ise ekonomik israftır.

Ekonomik israf kavramını ele alırken, üzerinde duracağımız temel noktanın "ihtiyaç" kavramı olduğunu düşünmekteyim. İnsanın harcama yapacakken esas alacağı ölçüt, alınacak şeyin ihtiyaç dâhilinde

olup olmadığıdır. Kapitalizmin yönlendirdiği ihtiyaç algımız ise, bizi farkında olmadan israf çukuruna çekebilmektedir.

Tüketim toplumuna dönüştüğümüz günümüzde, nefsi istekler ve ihtiyaçlarımız birbirine karışmış durumda. Televizyon, internet, sosyal medya vb. gibi araçlar, her daim insanları tüketmeye yöneltiyor. Televizyonda ve internette karşımıza çıkan reklamlar, sayısı bakteri gibi çoğalan alışveriş içerikli sosyal medya hesapları, insanları sürekli tüketime itiyor.

Sosyal medya hesaplarının takipçi sayılarına baktığımızda ise, bu kültürün toplumumuza ne kadar nüfuz ettiğini açıkça görebiliyoruz. İçimize bu denli işleyen "tüketim" anlayışı, artık tüketmenin bir ihtiyaca evrilmesine sebep oluyor. Maalesef ki insanlar artık tüketmeyi bir ihtiyaç olarak görüyor ve bunu yapmadıklarında eksiklik hissediyorlar. Bu algıyı kabul edenler ise, ihtiyaç sınırını aşıp israfa girmiş oluyor.

Kullanım ve etkinlik noktasında sosyal medyanın, televizyon

ve radyoyu geçmesi, kapitalist şirketleri sosyal medya kanallarına kilitlemiş hale getirdi. Gününün büyük (ciddi manada büyük) bir kısmını sadece alışveriş hesaplarına bakarak geçiren insanlar o kadar fazla ki, artık yapılacak yatırımlarda bu faktörler temel alınmakta. El broşürü, radyo, televizyon vb. reklamlardan ziyade, sosyal medya üzerinden reklamlar yapılmakta. Onların belirlemiş olduğu "normal" fiyatlar üzerinden yapılan "indirim"ler, kampanya veya "bitiriyoruz" günleri, insanın nefisini okşayıp doğrudan tüketime itiyor. Dışarıdan bakan birisi ise, indirim olmayan bir mağaza görmeyeceği için bunun mantıklı bir pazarlama hamlesi olduğunu fark edebiliyor.

Piyasadaki mağazaların neredeyse hepsinde, bu gibi pazarlama yöntemleri ile insanlar tüketime teşvik ediliyor. Sanki bu indirimleri kaçıracakmış, bu zamanlar haricinde bu ürünleri ucuza alamayacakmış hissine kapılan insanlar, ihtiyaç-israf dengesini kolaylıkla kaçıyorlar. Ellerinde belki onlarca bulunan eşyalardan birkaç tane daha alıyorlar. Hiçbir zaman kullanmayacakları, giymeyecekleri eşyalar biriktiriyorlar. İhtiyacını birkaç sene daha göreceksen bir tane daha "yeni" eşya alıyorlar. Kapitalizmin getirdiği ve aslında küçük esnaflara, insanlara yarıyormuş gibi görünen bu düzen, en çok dünyadaki büyük paralara hükmeden insanlara yarıyor. Çünkü büyük para babaları, hammaddeleri ellerinde tutuyor. Üretimi yapılan ürünlerin çok büyük bir kısmının

hammaddeleri bu gibi kapitalist şirketlerden temin ediliyor. Ve sonuç olarak bu durumdan en çok onlar kârlı çıkıyor.

Ekonomik israfı sadece alışveriş temelli görmemek gerekir. Farklı bir yönden bakacak olursak, örneğin tatil insan için bir ihtiyaç arz etmektedir. Bütün sene boyunca çalışan, yorulan kendine vakit ayıramayan insanın tabii olarak tatile ihtiyacı vardır. Yapılacak bu tatil, insanı dinlendirmelidir, tefekküre yönlendirmeli, kendine vakit ayırmasını sağlamalı, vücudunu ve ruhunu enerjik kılmalıdır... Ancak tatil, yine kapitalizmin yönlendirdiği gibi, yalnızca deniz

kenarında, otellerde, israfın beşinin bin para olduğu mekânlarda giderilmesi gereken bir ihtiyaç değildir. Maalesef ki burada kapitalizm, insanların ihtiyaçlarını israfa çevirmektedir.

Daha vurucu bir örnek vermek gerekirse evlilik, İslam'ın şiddetle tavsiye ettiği bir ibadet ve insanın temel ihtiyaçlarındandır. Peygamber tavsiyesi, dinin yarısı, bereketidir. Ancak yapılan düğünlerin maliyetleri, içerikleri, öncesi ve sonrasında yapılan

harcamalara baktığımızda, belki de günümüzdeki ekonomik israfın en bariz yapıldığı alan olduğunu görmekteyiz. Hatta bu sebeplerden gençler evliliklerini ötelemekte, günahın zirve yaptığı bu dönemlerde, ateşin kıyısında yürümektedirler. Eski geleneklerdeki başlık parası çıkmaz, günümüzde şekil değiştirmiş ve evlilik masraflarına dönüşmüştür. Cahillik olarak nitelendirdiğimiz bu uygulamanın farklı bir sürümünü, kapitalizm hissettirmeden bize yaptırmaktadır. Ve bunun farkına maa-lesef ki insanlar henüz varmış değiller.

İslam, hayatın her noktasında

insan için en uygunu, ideal olanı tavsiye eder. Hoş görmediği bir şey varsa, bu zaten insan fıtratına da uygun değildir. Bu kıstas ile hareket ettiğimizde, israf etmemenin günlük hayatımıza yansımaları oldukça ciddi olacaktır. İçine girdiğimiz son ekonomik durumları göz önünde bulundurursak, israf etmemek belki de bizi ekonomik olarak ayakta tutacak yegâne uygulama ve ibadet olacaktır.

Bu, sadece bireysel olarak veya

kendi ailemize dönük sonuçlar doğurmaz. Toplum, ülke, ümmet olarak da birçok fayda barındırır. Toplum, gerektiği kadar harcadığı müddetçe daha fazla tasarruf edecek ve hayra ayrılan bütçe artacak, toplumdaki yoksulluk azalacaktır. Özellikle yurt dışı kaynaklı tüketim, gıda, giyim gibi ihtiyaçlarımızda israf etmezsek ülke, ithalat ihracat paritesini olumlu yönde geliştirip büyüyecektir. Ekonomik olarak güçlü olan Müslüman bir ülke, belki de ümmete öncülük edecektir. İsraf etmeyen insanlar, dünya kaynaklarını itidalli kullanıp düzeni bozmayacaktır. Allah'ın insanlar için verdiği nimetlere haksızlık etmeyecektir. Belki böylece düzenlerini sırf aşırı tüketen insanlar üzerine kurmuş sömürücülerin planları bozulacaktır. Sırf bu vesileyle, bu döngüdeki masum insanlar refaha erecektir...

Zikrettiğimiz düşünceler belki ilk bakışta gerçekçi durmuyor olabilir. Bunlar tabii ki bir ferdin

israfı bırakması ile mümkün olacak şeyler değildir. Toplumca, ümmetçe uygulandığında gerçekleşme ihtimali olan olgulardır. Ancak, dünyada bütün hesapların temel olarak ekonomi üzerinden yapıldığını düşünürsek, ekonomik bir dönüşü olacak israf kavramı, tatbik edildiğinde gerçekten muazzam sonuçlar doğuracaktır.

Her ne kadar toplumca yapıldığında büyük sonuçlar doğuracağını söylesek de, fert dönüşmedikçe toplum dönüşmeyecektir. Fert aileyi dönüştürecek, aileler toplumu dönüştürecek, fert tasarruf ekonomisine geçtiğinde, ilk faydalarını kendi hayatında görecektir. Parasının arttığını görecektir, belki daha çok hayra yönelecek, hayatı bereketlenecek, fazladan harcamalarıyla kirlenen/bozulan hayatı (orucun vücudu temizlediği gibi) temizlenecek, ailesine örnek olup belki başka örnek ailelere vesile olacak ve en önemlisi, Allah'ın

buyruğunu yerine getirmiş olacaktır. Ki Mümin, yapacağı ibadeti herhangi bir fayda gözetmeksizin, sırf Rabbi istediği için yapar.

İsraf'ın haram olduğu hem **Kur'an-ı Kerim**'in birçok ayetinde, (Yiyin, için ama israf etmeyin. Çünkü O, israf edenleri sevmez / **Araf 31** - Onlar, harcadıkları zaman, ne israf ederler, ne kısırlar; (harcamaları,) ikisi arasında orta bir yoldur / **Furkan 69**) hem de Resulullah'ın hayatının her köşesinde (Canının çektiği ve arzu ettiği her şeyi yemen, şüphesiz israftır! / İbn-i Mâce, Et'ime, 51) yer almaktadır. İşte Mümin, böyle bir emri yerine getirmenin hayatına olumlu katkıları olacağını bilir ve bunlara da taliptir. Ama buyruk Rabbinden geldiği vakit, başka bir kanıtı ihtiyacı yoktur.

Müslüman israfın her türlüşünden kaçınmalıdır. İçinden geçtiğimiz bu zor dönemlerde ise israftan kaçınmak artık zorunlu hale gelmiştir. Bu, israf ekonomisinden tasarruf ekonomisine geçmek için bize bir işaret veya bir fırsat olabilir. Rabbim bizleri harcadığında, yediğinde, gezdiğinde, ilminde, zamanında, hayatında israf etmeyen müminler kılsın. Bu vesileyle de hayatlarımızı bereketlendirsın, sıkıntılarımızı gidersin. Bize emirlerini uygulamayı ve muttakilere önderler olmayı nasip etsin.

Vesselam..

BUGÜN VARIZ, YARIN YOĞUZ...

İHSAN ASLAN

(Ey Muhammed) De ki: Benim namazım, ibadetim, hayatım ve ölümüm, yalnızca âlemlerin Rabbi Allah içindir. (En'âm, 162. Ayet)

Allah (c.c), Peygamberine böyle söylemesini emrediyor. Yaptığımız her eylemin, kimin rızası için yapılması gerektiğinin altını çiziyor kendi kitabında.

İnsanoğlu yaratılışı gereği muhteşem bir misyon yüklenmiştir.

Kimileri bu görevi layıkıyla yerine getirmekte, kimileri ise sınıfta kalmaktadır. Her maddenin bir misyonu vardır. Canlı, cansız hepsi birer görev yüklenmişler ve bu görevi hakkıyla gerçekleştiriyorlar ve özel bir çaba sarfetme ihtiyacı duymuyorlar.

Maddenin temel birimi olan atomlar, milyonlarca yıldan beri aynı görevi aynı ölçüde yerine getirmeye devam ediyorlar. Muhteşem bir düzen, sistema-

tik ve ölçü dahilinde. Ne bir eksik ne bir fazla. Misyonlarını eksiksiz yerine getiriyorlar.

Hayvanlar, bitkiler, bakteriler ve gözle göremediğimiz ultraminiğin evrenin canlıları.. Hepsi aynı fıtratta, aynı ölçüde, aynı görevleri üstlenmişler ve yerine getiriyorlar. "Bana ne?" deme hakları yok. Geliştirme ve yeni bir değer üretme şansları yok. Yalnızca kendilerine yüklenen sürüm ne ise onu ortaya koyabiliyor-

lar ve özelliklerine güncelleme getiremiyorlar. Bu varolma ve yaşantı biçimi, emek vererek, tercih ederek ortaya çıkmıyor. Bir çitayı çok hızlı koştuğu için tebrik etmek veya balıkları suyun altında nefes alabildikleri için takdir etmek anlamsızdır. Çünkü bu onların ürettiği bir değer değil, Âlemlerin Rabbi'nin bahşettiği bir özelliktir.

Ancak insanoğlu diğer varlıklardan farklı olarak emeğinin ve tercihinin karşılığını göreceği bir göreve layık görülmüştür.

İradel? Mutlak iyi ve mutlak kötünün arasında konumumuzu belirleyecek olan özellik. Âlemlerin Rabbi tarafından muhatap alındığımızın bir göstergesi. Yok olma, anlamsız bir hiç olma durumundan kurtulmamız için önümüze sunulan bir fırsat.

İman edip, iyi işler yapanların muhteşem bir anlam kazanacağı; hakikate gözlerini kapatmayı tercih edenlerin ise hiç olmaktan daha aşağılık olacağı bir araç.

O gün kişi önceden yaptıklarına bakacak ve inkarcı kişi: "Keşke toprak olsaydım!" diyecektir. (Nebe - 40)

İradenin kontrol altına alınması ve doğru bir şekilde kullanılması tek kurtuluş reçetemizdir. İnsanın, iradesine yön verebilmesi için her alanda derin sorgulamalar yapması ve ciddi kararlar alması gerekmektedir. Bunu başarmak için her şeyden önce insanın "İRADESİZLİK"le bir probleminin olması gerekir. İradesiz olmak demek; iradeyi kullanamamak, eleştiri getireme-

mek, sorgulayamamak, karar verememek, tercihten yoksun olmak demektir.

Eleştirip - sorgulayamıyorsak, mezdaki ölümlerden ne farkımız var? (Ali Şeriatî)

Bize verilmiş bir irade varsa, muhakkak bizden alınacak bir de hesap vardır. Allah bizleri her alanda hesaba çekecek ve borç günü herkes borcunu eksiksiz teslim edecektir. İnsana yaptıklarından, yapmadıklarından, konuştuklarından, sustuklarından, dolu geçirdiği vakitten, israf ettiği zamandan sorulacaktır.

Yazımızın ana konusu "ZAMAN İSRAFI"dır.

Başlıkta dediğimiz gibi: Bugün varız, yarın yoğuz... Zaman çok hızlı akıyor ve insanoğlu bu zamanı iyi değerlendiremiyor.

Bugün nerede var olduğunu

ve nasıl bir misyon yüklediğini unutup, kendisini zamanın akışına bırakıyor, dünyanın anlamsız ve değersiz içeriğiyle oyalanıp duruyor ve kısacık yaşam süresi ansızın doluveriyor. Zamanlarını israf edenler Allah'a nasıl hesap vereceklerini hiç düşünmüyorlar mı?

"Zaman israfı nedir?" diye sorarlarsa bir Müslüman'ın perspektifinden buna şöyle cevap vermek gerekir: "Allah için sarfedilmeyen tüm zamanlar."

"...İsrâf etmeyin; çünkü Allâh isrâf edenleri sevmez." (el-En'âm, 141)

Buradan şu anlam çıkmamalıdır: "İnsan dünyevi her şeyden uzaklaşmalı, toplumdaki kendini soyutlamalı ve bir kenara çekilerek ömrünü sadece Rabbine ibadetle geçirmeli."

Hayır. Bu yaklaşım doğru değildir. İnsanın temel ihtiyaçlarını gidermesi, çalışması, para kazanması, gezmesi, eğlenmesi, gülmesi, ağlaması, sevmesi, öfkelenmesi. Hepsini yeri geldiğinde insanın hayatının bir parçasında ihtiyaç duyduğu özelliklerdir. Ancak bunların ölçü ve kararının belirlenmesinde, Allah'ın rızasının öncelenmesi bizi doğruya ulaştıracaktır.

(Ey Muhammed) De ki: Benim namazım, ibadetim, hayatım ve ölümüm, yalnızca âlemlerin Rabbi Allah içindir. (En'âm, 162. Ayet)

Allah için çalışmak, Allah için sevmek, Allah için öfkelenmek. Rahman'ın emirlerini her daim göz önünde bulundurarak yaşamak. Zamanın Rabbi için za-

man harcamak. Zamanı Allah'a göre ayarlamak, planları Allah'a göre yapmak, hayalleri Allah'a göre kurmak, hedefleri Allah'a göre belirlemek.

Kur'anın ortaya koyduğu İslam anlayışı, hayatın her alanında aktif ve etkin Müslüman bireyler inşa etmek ister. Hayattan kendini soyutmak yerine, direkt hayata müdahil olan, siyasi, sosyal, ekonomik, felsefi, ictimai ve iktisadi her alanda varolan Müslümanlar inşa etmek ister. Kur'an bu inşa sürecinde insana zamanı iyi ayarlamasını, verimli kullanmasını, boşa zaman harcamamasını öğütler. Boş işlerden ve anlamsız vakit kayıplarından kaçınmasını emreder.

"Onlar boş ve faydasız şeylerden yüz çevirirler." (Mü'minûn, 3)

"...Boş söz ve işlere rastladıklarında vakarla oradan geçip giderler." (Furkân, 72)

Allah zamanın israf edilmemesini emrettiği gibi aynı zamanda zamanın nasıl kullanılacağına dair bizlere bir yaşam planı ortaya koymaktadır. Müslümanların bu öğütleri ciddiye almaları ve hayatlarında uygulamaları, huzura, başarıya ve sağlıklı bir düzene kavuşmaları için gereklidir... Namazın günde 5 vakte bölünmesi; gecenin bir dinlenme, gündüzün ise bir çalışma vakti olduğunun belirtilmesi; bir işi bitirdikten sonra hemen başka bir işe koyulmak gerektiğinin vurgulanması.

"Bir işi bitirince, hemen başka işe giriş, onunla uğraş! Hep Rabbine yönel. (İnşirâh, 7-8)

Müslüman toplumların zamanı

nasıl israf ettiğine hep birlikte şahit oluyoruz. Başta kendimiz olmak üzere zamanı ne kadar verimli kullandığımızın ve ne için, kim için kullandığımızın sorgulamasını yapmamız gerekiyor. Son yıllarda hızla artan teknoloji ve önümüze sunulan sanal dünya, müslüman toplumların çok büyük zaman kayıpları yaşamasına neden oluyor. Bu teknolojik imkanlar doğru kullanılmadığı taktirde, bizi yiyip bitiren, zamanımızı yok eden virüslere dönüşüyorlar. Özellikle sosyal medya, bomboş zihinlere sahip genç bir nesil inşa ediyor. Hayatının anlamını sorgulama ihtiyacı duymayan, anı yaşayan, ileriye dönük, ahirete dönük hiçbir planı olmayan, amaçsız bir nesil inşa ediliyor. Zamanını israf etmeye adanmış bir nesil geliyor...

"Bu dünya hayatı, bir oyun-

dan-eğlenceden ve geçici bir zevkten başka bir şey değildir; ama ahiret hayatı Allah'a karşı sorumluluklarının bilincinde olanlar için çok daha güzeldir. Öyleyse aklınızı kullanmaz mısınız?" (En'âm-32)

Zaman israfının yegane sebebi sekülerleşmedir. Dünya hayatına, ahiret hayatından daha fazla önem verenler, hiç ölmeyecekmiş gibi yaşamaya başlarlar. Dünyevileşen insanoğlu, hayata doğru pencereden bakamaz ve hayatını Allah'a göre şekillendiremez. Buna bağlı olarak zamanın bir hiç uğruna geçirilmesi kaçınılmazdır.

Allah, Asr Suresi'nde *"Zamana yemin olsun ki, İnsanoğlu şüphesiz ziyandadır."* buyurarak var olan bir gerçeği hatırlatıyor. Şüphesiz insan ne kadar ibadet ederse etsin, ne kadar uğraşırsa

uğraşsın, Allah'a olan borcunu ödeyemez. Ancak, Allah kendi rızası için şu üç ameli gerçekleştirenleri bundan beri tutmuştur: "İman edenler, salih amel işleyenler, birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenler bundan müstesnadır."

Müslümanlar olarak derin sorgulamalar yapmamız gerekiyor. Hayatta yaşadığımız sorunlara,

hayat kitabı olan Kur'an'dan cevaplar aramamız ve insan fitratına en uygun yaşantı biçimini ondan öğrenmemiz gerekiyor.

Hz.Muhammed'in (sav) zamanın kıymetini bilmekle alakalı şu sözünü hiçbir zaman aklımızdan çıkarmamaya gayret edelim ve üzerinde uzun uzun düşünelim.

"Beş şey gelmeden önce, beş şeyi ganîmet bil: İhtiyarlığından

önce gençliğini, hastalanmadan önce sıhhatini, fakirliğinden önce zenginliğini, meşgul zamanlarından önce boş vakitlerini ve ölümünden önce hayâtını!" (Tirmizî, Zühd, 25)

Ki Onlar; Boş İşlerden Yüz Çevirirler!

HANNE BEYZA GÜRLER

Günümüz İslam dünyasının nitelikli insan eksikliği sorunuyla mücadelesi devam ediyor. Gerek sanat, tasarım, teknoloji, gerek İslami ilim, hassasiyet ve kulluk esasları konularında... Kişiler bu melekeleri kuşanmadıkça günümüz toplumu bu doğrultuda şekilleniyor ve gelecek nesillerin pusulası da aynı yönü gösterme istikametini sürdürüyor.

Nitelikli kişi eksikliğinin de-

zavantajı hali hazırdaki İslam coğrafyasının hali oluyor. Birbirinden haberi dahi olmayan topluluklar farklı davaların (!) derdine düşmekten kardeşinin derdiyle hemhal olamıyor. Oysaki bir Müslümanın, Batı insanının ilmine, programlılığına; Doğu insanının ise vicdan ve irfanına sahip olması gerekiyor. Bizim bu erdemlerden uzaklaşmamız ise müstekbirlerin ekmeğine yağ sürmemiz anlamına

geliyor. Buna sosyal sorumlulukları kattığımız gibi şahsi kalp mutmainliği yönünden de bakabiliriz. Kendi kendimizi yetiştirmek yerine boş işlere dalıp boş sözlere maruz kalıyoruz.

Allah'ü Teâlâ'nın ayet-i kerime-de bahsettiği "İnsanlardan öylesi var ki; bilgisizce (insanları) Allah'ın yolundan saptırmak ve sonra onunla alay etmek için, boş sözü satın alırlar! Onlar için alçaltıcı bir azap vardır!" uyarı-

sını dikkate almıyoruz. Ayet-i kerimede geçen "Boş söz "den kasıt, kişiyi Allah yolundan alıkoyan, Allah ve Peygamber tarafından yasaklanan her türlü sözdür. Boş sözleri satın alanların, bunları insanları Cenab-ı Hakkın yolundan saptırmak için satın aldıkları bildirilmiştir. Burada geçen Allah'ın yolundan maksat, Allah'ı zikir, Allah'a yaklaştıracak her türlü ibadet, her türlü itaat ve Allah'ın dinidir. Batıl sözleri satın alanlar, insanları bu sözler vasıtasıyla Allah'ın yolundan alıkoyarlar ve Allah'ın diniyle alay ederler." Bu itibarla onlara, kıyamet gününde hor ve hakir düşüren çetin bir azap vardır. Zira onlar hem kendileri sapmış hem de diğer insanları saptırılmışlardır."

Bu ayete bir de nüzul sebebi gösterilmiştir. Hz. Peygamber Kur'an doğrultusunda geçmiş kavimlerin hikayelerini anlatmasına karşılık Nadr bin Haris isminde bir müşrik de ticaret sebebiyle İran'a gittiği için acemlerin hikâyelerini, efsanevi kitaplarını getiriyor ve bunları Kureyşlilere okuyarak 'Muhammed, size Âd ve Semûd hikayelerini anlatıyor gelin ben size Rüstem'in, İsfendiyar'ın, Kısra'nın hikayelerini anlatayım' diyordu. Bu şekilde de birçoklarının ilahi vahyi dinlemesine engel olmaya çalışıyordu. Anlattığı bu hikayeler ayette "lehve'l hadis" şeklinde tanımlanmıştı. Bu nüzul sebebinden yola çıkarak lehvel hadis tabirine allı pullu, yaldızlı sözler manasını verebiliriz. Aynı zamanda sonunu düşünmeden söylenen gereksiz sözler de denebilir. Örnek olarak kişinin kaderine itirazı için bile

itikadi konular olmasına rağmen alaya varan pek çok söz geçmiştir dünya literatüründe. Kıymeti sonsuz olan İslam'ın herhangi bir nassı için ise gereksiz sözlerin söylenmesi zaten uygun düşmez.

Ayetteki bilgisizce kısmı da önem arz ediyor. Kişi bildiği ölçüde konuşmalı hatta farklı bir boyuttan bakacak olursak bildiğinden konuşmak yerine onun halet-i ruhiyesine bürünüp ilmini yaşayarak yayması daha efdaldir. Din adına ileri geri konuşanın da hakikatten yoksun olduğunu yine ayet-i kerimeden anlayabiliyoruz. Burada da söyleyenin kim olduğu konusunda rivayetlerin muhtelif olduğu "Bir delil ile 40 alimi yendim; ama 40 delil ile bir cahili yenemedim" sözü aklımıza geliyor. "Ve Rahmân'ın kulları yeryüzünde tevazuyla yürür. Ve onlara cahiller hitap ettiği (lâf attığı) zaman "selâm" derler" ayetinde ise boş söze maruz kalındığında takinmamız gereken tavır net bir biçimde açıklanıyor, tarif ediliyor.

Nitelikli insan yetersizliğinden söz etmişken bu nitelikli insanların çokça bulunduğu dönemlerden de bahsetmek gerekir. Bu kişilerin bulunduğu toplumun maddi manevi refah derecesi artar; zamanları, mekanları bereketlenir. Bu bereketin en fazla olduğu zaman da Asr-ı Sa-

adettir elbet. Bilgi sahibi olmanın dışında adanmışlığın verdiği duyguyla Yesrib'in Medine'ye dönüşmesinde büyük payı bulunan Musab Bin Umeyr'dir Asr-ı Saadet... Rasulullah'ın vahiy katipliği için gece gündüz hıfz eden Zeyd Bin Sabit'tir. Kendisi de Musab Bin Umeyr'in öğretmenliğinde İslam'la şerefelenmiştir. İşte günümüz toplumuyla arasında büyük mesafe farkı olan bu toplumda her şahıs yapabileceğinin en iyisini yapmış ve tek vücut gibi birbirlerinin eksiklerini kapatmışlardı. Çünkü onlar "O halde boş kaldığında yine kalk yorul! Ve ancak Rabbinden ümit et, hep O'na doğru!" öğretisine iman etmişlerdi. Bu şahsiyetler boş işlerle uğraşmanın ötesinde dünyalık, bizim mecburi diye nitelendirdiğimiz işlerden bile yüz çevirmişlerdi.

Buradan bize düşen ise dünya hayatının kısa ve aldatmaca dolu olduğunun bilincine varıp kendimizin de gayet iyi bildiği boş işlerimizden uzak durmamızdır. Artık oksijen gibi gördüğümüz, beş dakikada bir kontrol ettiğimiz telefonumuzdan başımızı kaldırıp dünyaya bakma, kâinatı okuma ve meydanlara atılma zamanıdır. Nasıl ki ilk devrilen domino taşının önemi büyükse bizim bireysel boyutta bu küçük ama beynimizi uyuşturan boş işlerimizden uzaklaşmamız da boş işlere sırtını dönüp salih amellerle hemhal olan bir toplum inşası için atılacak en güzel adımlardandır.

İSRAFA İSLAMİ BİR BAKIŞ

MUSAB ALTUNKAYNAK

İsraf; herhangi bir konuda aşırı gitmek, doğru ve gerçek olan-
dan sapma, meşru sınırların
ötesine geçme; imkanları ve
sahip olunan değerleri, gerek-
li görülen yerler dışında veya
gereğinden fazla harcama an-
lamına gelmektedir. Bu genel
bir tanımdır. Zira israf; birçok
durum ve olayı yakından ilgilen-
diren bir kavram olmakla bera-
ber hem etrafıca bilinmesi, hem
de itinayla kaçınılması gereken
meselelerden biridir. İtikadi, top-

lumsal, etik tüm değerler açısın-
dan israfın yanlışlığında karar
kılınması da bu durumu destek-
ler niteliktedir.

Allah (c.c.), yeryüzündeki canlı
cansız hiçbir varlık ve nesne-
yi sebepsiz yere yaratmamış,
atom veya hücre gibi en küçük
temel yapı taşlarından vücuda
getirdikleri yapılara kadar dünya
üzerinde bir denge kurmuş, bu
dengenin dizilimini de sebeple-
riyle birbirine bağlı kılmıştır. Bu
durum sadece doğadaki canlı

ve cansız varlıklar arasındaki
doğal yaşam döngüsünden iba-
ret değil, etik ve manevi değer-
ler için de geçerlidir. Yani tek
başına doğal yaşam döngüsü-
nün kusursuz işlemesi, Allah'ın
koyduğu tüm ölçüyü karşıla-
mayabilir. Çünkü mevcut den-
genin işlemesi için döngünün
içerisinde irade sahibi varlıkların
manevi değerleri/dengeleri de
yerinde gözetmeleri, ölçünün
bozulmaması için elzemdir. İşte
tüm bu denge etmenlerinde –

ve dahi tek bir tanesinde bile olsa- haddi aşmak, ileri gitmek, gereğinden fazla kullanmak/davranmak/yapmak/etmek, israfın ta kendisidir.

İsraf, geçmişten günümüze tüm toplumlar açısından kaçınılması gereken bir durum olmuştur. Zira israf semavi tüm din ve inançlarda da her kesim için Allah tarafından yasaklanmıştır. Yasaklanmasında hiç şüphesiz çokca hikmet ve sebep vardır. Daha önce de belirtildiği gibi israf, dünya dengesini bozacak bir kavramdır. Toplumsal felaketlerin ve bu felaketler yüzünden yayılabilecek suçların temelinde israf vardır. Hak ihlallerinin bir çoğunun neticesinin temel nedenlerinden biri de israftır. Çevreye karşı duyarsızlaşmanın en etkili sebeplerinden biri israftır. İnsani duyguların sömürülmesiyle haksız davranış artışlarının temelinde keza israf vardır. Özetle israf, dünyadaki tüm dengelerin işleyişinde eğitim gibi temel bir ihtiyaç kadar etki sahibidir.

Yeryüzünde -geçmişte ve günümüzde- israfın yaygın bir şekilde görüldüğü alanlardan birisi maalesef gıda alanında yapılmaktadır. Öyle ki; insanlık dramlarının, savaş mağduriyetlerinin, doğal afetlerin neticesinde en büyük sıkıntı yiyecek/içecek ihtiyacında görülmektedir. Mevcut durumda Amerikan uşaklığında bayrağı elinde tutan Suudi Arabistan ile Yemen arasında süren savaşın neticeleri -yeteri kadar medyada yer almada- gün gibi ortadadır. Bir tarafta kendi halkının ve İslam aleminin yer altı kaynakların-

dan biri olan petrolü emperyal güçlere peşkeş çeken Suud'un idarecilerinin saraylarında sürdükleri sefih hayat ve müsriflik kol gezerken, Yemen'de milyonlarca çocuk açlıktan ölme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Güncel örnekler maalesef bu kadarıyla sınırlı değildir. Birçok İslam ülkesi benzer tehlikelerle boğuşmaktadır. Daha yakından bir örnek verecek olursak ülkemizdeki gelir dağılımı arasındaki uçurum, birkaç saatlik eğlenceler için düzenlenen organizasyonlardaki ikramlar(?), moda adı altında kapitalizm dayatmalarının derinden etki bıraktığı halkımız da, israftan fazlasıyla nasibini almaktadır.

Yüce dinimizde ve kutsal kitabımızda da israfın her türlüüne değinilmiş, birçok ayet ve hadisle de israfın her türlüüne değinilmiş, hangi durumların israfı meydana getirdiği etraflıca belirtilmiştir. "Yiyiniz, içiniz, fakat israf etmeyiniz; çünkü Allah israf edenleri sevmez." Bir de akrabaya, yoksula, yolcuya hakkını ver. Gereksiz yere saçıp savurma. Zira böyle saçıp savuranlar şeytanların dostlarıdır. Şeytan ise, Rabbine karşı çok nankördür." Kur'an-ı Kerim'de "meşruiyet sınırını aşanlar" için sık sık "müsrif, müsrifin, müsrifün" kelimeleri kullanılmaktadır.⁴

Hz. Peygamber (s.a.s.) de; "Kibirsiz ve israf etmeden yiyiniz, içiniz, giyiniz ve sadaka veriniz."

sözü ile israfın yasaklığını ifade buyurmuştur. Dikkat çekici bulduğumuz şu olay, İslâm'ın israf konusunda ne denli titiz olduğu

hususunda bize yeterli fikir vermektedir:

Bir defasında Hz. Peygamber (s.a.s.) Sa'd'e uğradı. Sa'd bu esnada abdest alıyordu.

Resulullah (s.a.s.), (onun suyu aşırı kullandığını görünce) "bu israf nedir?" diye sordu. Sa'd,

"abdestte de israf olur mu?" dediğinde, Hz. Peygamber (s.a.s.) de, "Evet, hatta akmakta olan

bir nehirde abdest alsan bile" şeklinde cevap ve İsraf alanları -Yeme-içme ve giyim-kuşamda israf Kur'an-ı Kerim'de, "Yiyiniz, içiniz, fakat israf etmeyiniz; çünkü Allah israf edenleri sevmez." 7 buyurulmaktadır. Ayette, bir taraftan insanın yemesi içmesi emredilirken, diğer taraftan bu yeme ve içmede, israfı kaçılmaması emrediliyor. İnsan karnını tıka basa, ölçüsüzce doldurmayacak, ama güç ve takatten düşecek derecede de aç durmayacaktır. Yani her şeyde olduğu gibi yeme ve içmede de dengeli davranılacak. Hz. Peygamber (s.a.s.) de; "Ademoğlu midesinden daha kötü bir kap doldurmamıştır. Ademoğluna kendisini ayakta tutacak kadar yemesi içmesi yeterlidir. Şayet bu miktardan fazla yiyecek ise midesini üç kısma ayırsın; bir kısmı yemek bir kısmı meşrubat bir kısmı da nefes için ayrılmalıdır." sözüyle, haddinden fazla yemenin insanı sürükleyeceği zarara dikkat çekmektedir. İnsanın gereğinden fazla yemesinin, ekonomik ve dinî açıdan sakıncaları bir tarafa, aşırı yemenin sağlık açısından da zararlı olduğu, tıp otoritelerince ifade edilmektedir. Günümüz

toplumlarına şöyle bir göz attığımızda, yapılan yiyecek ve içecek israflarının haddi hesabının olmadığını görmek hiç de zor olmasa gerektir. Çöplere atılan ekmeklerin, dökülen yemeklerin, boşa akan suların, milyonları bulan şehirlere yetecek miktara ulaştığından bahsedilmektedir. Oysa gerek ülkemizde gerekse dünyada, hoyratça atılan bir parça ekmeğe, dökülen bir tabak çorbaya hatta umursamadığımız miktarda musluklardan sızan bir damla suya muhtaç olan ne kadar da insan vardır. İşte bütün bunları, ruh terbiyesinden, maneviyattan, dahası Allah'a gerçek mânâda kul olmaktan uzak olmanın, lokal bazda birer getirisi olarak telâki etmekteyiz. Halbuki, Mü'min bir insanın, yemek yerken sofrasına düşen kırıntıları bile toplayarak yemesi, onun terbiyesinin sadece bir parçasıdır. Ona sevdiği Peygamber'i, akan bir nehirde ibadet niyetiyle abdest alırken bile suyu israf etmemesini öğütlüyor. İnsan, soğuk-sıcaktan korunmak bir tarafa belli yerlerini örtmek zorundadır. Bu zorunluluğun temeli, bazen dine bazen de örf ve kültüre dayan-

makta ve bu değerlere göre değişkenlik arz etmektedir. Ama insanlık âlemine şöyle bir göz atıldığında kaynağı her ne olursa olsun, bütün toplumlarda giyinmenin bir zorunluluk olduğu görülür. Öyle ki, giyim kuşamın tarihsel kökeni, ilk insana kadar dayanmaktadır. Hz. Âdem ve eşinin cennetten yeryüzüne çıplak olarak indirildiği ve Allah'ın onların mahrem yerlerini örtbilecekleri giyecekleri yarattığı belirtilmektedir. Hz. Peygamber varlıklı kimsenin, gurur ve gösterişten uzak kalmak koşuluyla, kendisine verilen nimetlerin belirtisini üzerinde hissettirmesinin, Allah'ın hoşuna gideceğine işaret etmiştir. Ayrıca huzuruna pejmürde kıyafetle gelen varlıklı birini, "Allah sana mal verdiyse, O'nun nimet ve ikramı üzerinde görülmelidir." buyurmak suretiyle ikaz etmiştir. Şu kadar var ki kişi, güzel giyineceğim derken lüks ve gösteriş yönünden israfa kaçmamalı, henüz giyilebilecek elbiseleri, modası geçti düşüncesiyle zayi etmemelidir. Sun'î bir olgu olan moda anlayışı, günümüzde insanların israfa yönelmesinde baş etkenlerden birisini teşkil etmektedir. Henüz

renge dahi solmamış, bir iki defa giyilen elbiselerin düşüncesizce zayi edilmesi, israf dışında hangi kavram ile açıklanabilir? Bu tür davranışların İslâm'da bir vebali olduğunu belirtmemizde fayda vardır.

-Törenlerde yapılan israf: Her milletin kendine özgü belirli törenleri vardır. Milletimizin örfünde de bu tür törenler yer almaktadır. Evlilik, sünnet ve cenaze törenleri, bu törenlerin başında gelmektedir. Bir milletin elbette eğlenebileceği, bazı dinî ve millî duygularını canlı tutacağı, toplumsal birlikteliği perçinleyici törenleri olacaktır. Ancak niteliği ve dayanağı ne olursa olsun, yapılan merasimlerde millî ve manevî değerlerin zedelenmesi temel amaç olmalıdır. Nasıl olsa yılda veya ömürde bir gün veya bir gece anlayışı ile başta israf olmak üzere her şey mubah görülmemelidir. Nitekim günümüzde servetlerin bu tür törenlerde ölçsüzce israf edildiğini, yapılan davranışların meşruluk kapsamında olup olmadığının hiç dikkate alınmadığını görmekteyiz. Bu naklettiklerimizi en belirgin şekilde

düğün törenlerinde müşahede etmekteyiz. Anlamsızca kırılan tabaklar, yakılan masalar, tüketilen alkollü içkiler ve dahası... Cenaze törenleri ve mezarlıklara yapılan israf ise bu işin başka bir boyutu. Bir mezara harcanan milyarlar acaba israf değil mi? Ülkemiz gibi dar gelirliilerin çoğunlukta olduğu bir ülkede harcanan bu paralarla kaç öğrenciye burs verilir, kaç fakirin karnı doyurulur... Oysa bu yol hiç düşünülmemekte ve tercih edilmemektedir. Halbuki mezarlara yapılan aşırı harcamalar, israfın bir başka versiyonudur.

-Zaman israfı: İnsan için en değerli mefhumlardan birisi de zamandır. Çünkü her şey zaman içinde var olmakta, gelişmekte ve yine zaman içinde yok olmaktadır. İnsan hayatında önemli bir yere sahip olan ilim, servet ve diğer birçok değer, zaman içinde elde edilebilmektedir. Zamani, gerektiği şekilde değerlendirilebilenler hem dünyada hem de âhirette huzuru yakalayacaklardır. Kur'an-ı Kerim'de zamanın önemini bir sûre ile vurgulanması gerçekten anlamlıdır: "Asra yemin ederim ki; insan ziyan içindedir..." ayetinde yer alan "asr" kelimesinin, zaman anlamında kullanıldığı müfessirlerin çoğunluğu tarafından ifade edilmiştir. Bu ayet, zamanın önemine işaret etmektedir. Sevgili Peygamberimiz de; "İki nimet vardır ki, insanların çoğu bunların değerinden habersizdirler. Bunlar sağlık ve boş zamandır." buyurmak suretiyle, zamanın ve sağlığın önemine dikkat çekmiştir. Hayatımız, saniyelere, dakikalara bağlı değil midir? Bütün ser-

vetler feda edilse, Rabbimizin takdir ettiği ömrümüz bittiğinde, bir saniyemizi geri getirme gücümüz ve imkânımızın olmadığı düşünülürse, zamanın bizler için ne derece önemli olduğu daha iyi anlaşılır. İbadetlerimiz zamana bağlı, uykumuz, dahası insan olarak her şeyimiz zaman mefhumu içinde dönüp dolaşmaktadır. Üzülerek belirtelim ki, israf ettiğimiz değerlerin başında zaman israfı gelmektedir. Hiçbir gayeye, amaca matuf olmayan ömür ve ideal sahipleri, zaman bittiğinde hüsrânın en büyüğünü yaşayacaklardır. Bir insanın, Allah'ın verdiği ömür nimetini pervasız ve sorumsuzca tüketmesinden daha üzücü ne olabilir? Hz. Peygamber (s.a.s) "Âhirette insan şu beş şeyden; ömrünü nerede tükettiğinden, servetini nasıl kazanıp nasıl harcadığından, ne gibi işler yaptığından, bedenini ne yolda yıprattığından sorguya çekilmedikçe, Allah'ın huzurundan ayıramaz." sözüyle, insanın sorguya çekileceği değerlerin başlıcalarına işaret etmiştir. İnsanın kendisine biçilen ömrü, en güzel şekilde değerlendirmesi, yaşadığı zamanı iyi değerlendirmesi ile mümkündür. Zamaniyi iyi değerlendirmeyen kimse, ömrünü iyi değerlendirdiği iddia edilemez. İşlerini, güçlerini bir tarafa bırakıp, lüzumsuz mekânlarda hoyratça zaman harcayan insanların, ömürlerini iyi değerlendirdikleri söylenebilir mi? Devlet dairelerinde, üniversitelerde, eğitim ve öğretim kurumlarında sorumluluğunu unutup veya umursamazlıktan gelip, hem kendi zamanlarını hem de oralarda işi olan insan-

ların zamanlarını israf eden kimselerin, ömürlerini verimli geçirdikleri iddia edilebilir mi?

-Kaynakların israfı; kaynak denildiğinde genel anlamıyla bir ülkenin sahip olduğu yeraltı ve yerüstü zenginlikleri akla gelmektedir. Denizler, akarsular, ormanlar, tarıma elverişli araziler, kara ve deniz hayvanları, madenler bu bağlamda bir ülkenin başlıca kaynaklarını teşkil etmektedirler. Çağımızda gerek dünya gerekse ülkeler bazında kaynak israfının göz ardı edilemeyecek boyuta ulaştığı bir gerçektir. Yüce Allah, kâinattaki her şeyi insanın hizmetine sunmuştur. O, evrendeki hiçbir şeyi boşa yaratmamıştır. Yaratılan

her şey, denge temeline oturulmuştur. "Göğü Allah yükseltti ve mizanı (dengeyi) O koydu. Sakın dengeyi bozmayın" ayeti bu gerçeği dile getirmektedir. Bu dengenin bozulması, insanlık âlemi için zor günlerin başlangıcının habercisidir. Denizlerin, akarsuların, hatta okyanusların, ormanların, geniş anlamıyla çevrenin tahribinde insanlık âlemi için fayda olduğu iddia edilebilir mi? Gerçek şu ki, genel anlamıyla kainatta, özel anlamıyla çevrede tahrip edilen her değer, aslında insanlığın hayatından, geleceğinden kaybettiği bir değerdir. Öyle ki, ekolojik dengenin altüst edilmesi

sadece bitkiler ve hayvanlar âlemi için değil, insanlık için de büyük tehlikeler arz etmektedir. Dünyamızda yılda yüz binlerce hektar ormanlık alanın kül olduğu, verimli arazilere fabrikaların yapıldığı, şehirlerin kurulduğu, zehirli atıkların denizleri hatta okyanusları kirlettiği, binlerce hayvanın katledildiği dikkate alınır, kâinattaki bu dengenin bozulmaması düşünülemez. Bozulan denge sonucunda da insanlık âlemi, başta sağlık olmak üzere çeşitli problemlere muhatap olmaktadır. Kâinattaki dengenin bozulmasında, insanların eylemleri önemli yer tutmaktadır. Zira Kur'an-ı Kerim'de; "İnsanların bizzat kendi işledikleri yüzünden karada ve denizde düzen bozuldu, ki Allah yaptıklarının bir kısmını onlara tattırsın; belki de, (tuttukları kötü yoldan) dönerler." buyrulmaktadır. Bu ayet, insanların, yer üstü ve yer altı kaynaklarını, denizleri, ormanları, madenleri ölçsüzce ve bilinçsizce kullanmaları sonucunda, kâinatta dengenin bozulacağına işaret etmektedir. Bozulan denge sonucunda hayatın ne derece problemlere gebe kaldığını, çağımızda çok daha iyi gözlemleme imkanına sahibiz. İnsanlık, sahip olduğu tabii kaynakları, önce eliyle tahrip ediyor sonra bu tahribatı düzeltmek için çareler arıyor. Allah'ın insanlar için verdiği nimetlerin olumsuz kullanımı, israftır. Yapılan her israf da, ister fert ister toplumsal bazda olsun, o nimetin elden çıkmasına neden olacaktır. Özelde ülkemizin, genelde de dünyamızın sahip olduğu ve Allah'ın bize nimet olarak

lütlediği hiçbir değeri israf etmemeliyiz. Bunun dinimizin bir gereği olduğu bilinciyle hareket etmeliyiz. Bu bağlamda ormanlarımızı, denizlerimizi, akarsularımızı, madenlerimizi, enerji kaynaklarımızı israf etmemeye özen göstermeliyiz. Gerçek şu ki, gerek ferdî gerekse toplumsal hayatımızda israfın cereyan ettiği alanlar sadece bunlardan ibaret değildir. Bunların yanında başta da ifade ettiğimiz gibi insan israfı, bilgi israfı, maddî ve manevî değerlerin israfı önemli yer tutmaktadır. Belki bütün bu israfların temelinde, iyi eğitilmiş, ahlâkî değerlerden habersiz, gayesiz insanlar yatmaktadır. Ama buna alet olan insanlar, bir şekilde birilerinin sorumluluğunu yerine getirmemelerinin sonucu topluma mal olmuş kimselerdir. Yani bu insan gereği gibi eğitilse, millî ve manevî değerler kendisine yeterli derecede aşılansaydı, bu konuma düşmeyebilirdi. Çağımızda insan israfı had safhadadır. Her insan, bir değerdir. Gerek fert gerekse toplumsal bazda, değerlerin en güzeli olan insanı israf etme duygusundan uzaklaşılması temel hedef olmalıdır.

Sonuç; İslâm'a göre, evrendeki her şey Allah'a aittir. İnsanların elde ettiği mal ve mülkün hepsi O'nundur. Yüce Allah, insanla birlikte yeryüzü ve çevresinde, bütün canlılara yetebilecek ölçüde rızık ve nimet de yaratmıştır. Kâinattaki her canlının rızık, Yaratan tarafından lütfedilmiştir. Ayrıca yeryüzü ve çevresi yaratılanların geçimini temin etmeye elverişli bir biçimde yaratılmıştır. İnsanlar, Al-

lah'ın kendileri için yarattığı rızık ve nimetleri, meşru yollarla elde etmek suretiyle yararlanabilirler ve onları mülk edinebilirler. Her ne kadar özel mülkiyet hakkı tanınmışsa da kişiler, mal varlıklarında mutlak mülkiyet hakkına sahip değillerdir. Meşru yollarla elde edilen mal ve servetin harcanması veya tüketiminde de meşru ölçüler çerçevesinde hareket etme zorunluluğu vardır. - İslâm'da, harcama ve tüketim israf değil iktisat, diğer bir ifadeyle verim ekonomisi temeline oturtulmuştur. İsfraf sadece fertlerin değil, toplumların çöküşünde de en önde gelen etkenlerden birisidir. Bu bağlamda İslâm, mensuplarını kendilerine gerek fert, gerekse toplumsal bazda verilen değerlerin israf edilmemesi konusunda uyarmıştır. İslâm'da mal yığmayı düşünen ve servetlerini tembelce ellerinde tutanlar da tasvip edilmemişlerdir. Zira böyle bir tutum, malların âtil durumda kalmasına ve dolayısıyla da kaynak israfına sebep teşkil etmektedir.

Netice itibarıyla İslâm, israfın önlenmesi için kişileri manevî yönden de motive etmiştir. Verilen her nimetten sorguya çekilme yaptırımı, israfın önlenmesinde önemli bir etkidir. Nasıl ki İslam evrenseldir; İslami açıdan bakış açısının gereği de menfi veya müspet her kavram evrensel düşünülmalıdır. Unutulmamalıdır ki; israfı her açıdan değerlendirmek ve önlemek için harcanan çaba, hiçbir durumda israf değildir.

Selam ile...

GÜZEL AHLAK

ELİF YAREN ALDEMİR

Efendimiz (s.a.v) "ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim" diyerek, nübüvvetin ve tevhidin manifestosunu ilan etmiştir.

Özü güzel ahlak olan dinimizin mesajı, kısa bir sürede bugün coğrafi sınırlarını bildiğimiz alanda bulunan insanlarda makes bulmuş ve rabbeni mesaja itaat ederek İslamlaşmıştır.

İlk 2 asırda çok dinamik bir şekilde insanlara ulaşmaya ve onları etkilemeye çalışan ilahi mesaj

ve onun sahipleri sonraki asırlarda dinamizmini kaybetmiş ve İslam'ın yayılışı durmuştur.

Efendimiz eliyle insanlığa iletilen güzel ahlak ilk zamanlarında o çağın idrakine yeni şeyler söylüyor, cesaretle yeni teklifler sunuyordu.

Emeğin sömürülmesine karşı çıkıp, kölelik kurumunu âdeta iptal ediyordu.

Kadını evine hapseden, kocasının kölesi olmaktan kurtarıyor,

onu toplumun öznesi, sosyal hayatın merkezine koyuyordu.

Ekonomik düzeni ve onun sonucu politik düzeni, yeni ve adil bir şekilde yeniden dizayn etmeye davet ediyordu.

Kan davasını ve intikamı yasaklıyor, zararlı gelenekleri sorguluyordu.

Toplumsal eşitsizliğin ortaya çıkardığı zararlı sonuçları izole etmek için, toplumsal ve bireysel dayanışmayı yüceltiyordu.

İnsanların kardeş olduğunu hatırlatıyor, farklılıkların ayrılık nedeni olmadığını söylüyordu.

İrk, renk, dil, din, cinsiyet farkı gözetmeksizin sınıfsız ve sınırsız bir toplum öneriyor, takva dışında kimseye üstünlük vasfı vermiyordu.

Düşünce ve inanç özgürlüğünü insanların doğuştan sahip bir hakkı olduğunu ve herkesin birbirinin bu hakkına saygı duyması gerektiğini belirtiyordu.

Bir iyilik medeniyetinin oluşumunun bütün temel taşlarını döşüyordu.

Faizi, haksız kazancı yasaklıyor, üretimi ticareti teşvik ediyordu.

İsrafı yasaklıyor, temizliği ve güzelliği teşvik ediyordu.

Tarihin en çevreci mesajlarını veriyor, yeryüzünün imarına herkesten katkı istiyordu. Bu hedefleri ve daha fazlasını tüm yeryüzünde gerçekleştirmek için inananları seferber ediyor,

yeryüzünü temizlemeye çalışıyordu.

O dönemde insanlık için çok yeni ve orijinal olan bu teklifler (ahlak) insanları cezbediyor ve insanlar fevc fevc İslam'ın dairesine giriyordu.

Daha sonraki birkaç asırda Müslümanlar ganimet ve toprak kazanmak derdine düşünce yukarıda bir kısmını zikrettiğimiz rabbanî ahlakın amaç ve gayelerinden uzaklaşmışlar, insanları davet edecek bir misyon bulamamışlardır.

Sonuç; İslam'ın yayılışı durmuş, insanlar yeniden cahiliyeye ram olmuşlardır.

Yaşadığımız şu günlerde Müslümanlar geçmişte sahip oldukları nebevî ahlakın (tekliflerin) üzerini örten, gizleyen, saklayan kötü bidatlerini temizleyemediğinden yeryüzünde büyük bir zillet ve hakr içerisinde yaşamakta, insanların ilahî mesajları

aradığı bir dönemde insanlığı tevhidle buluşturamamaktadır.

İrkçilik, sömürü, fuhuş, intikam, ayrılık, kibir, riya, korkaklık, pislik, israf, faiz belalarından fert ve toplum olarak kurtulamadıkça, bazen radikal, bazen tedrici olarak bir yenilenme, tecdit sürecine girmedikçe; biz ne bu zilletten kurtulacağız, ne de İslam'ın vaat ettiği güzel ahlakın yeryüzündeki temsilcileri ve tamamlayıcıları olacağız.

Güzel ahlak Müslümanların kayıp malıdır. Bu kayıp malımızı yeniden keşfedip bularak ve insanlığın bugün ulaştığı noktadaki güzel ahlaka ilave ederek yeni ve çağımızın idrakine sunacağımız dinimiz sayesinde yeryüzünün halklarının yeniden fevc fevc İslam dairesine girmesine vesile olacağız.

Ekonomik, siyasi, kültürel, sosyal, felsefi, düşünce alanlarında çağın ilerisinde kapsamlı, kuşatıcı teklifler ve öneriler

için Müslümanlar olarak bizler, bugünümüzden geçmişe doğru ürettiğimiz kültür ve irfânın üzerini kalın bir tabaka gibi kaplayan bidat ve hurafelerden temizlenmek için yoğun bir çalışmaya içine girmeliyiz.

Bu işi hep birlikte alimlerimiz, aydınlarımız, akademisyenlerimiz, düşünürlerimiz, kanaat önderlerimiz ve halkımızla el ele, gönül gönüle, konuşarak, tartı-

şarak kırıp dökmeden güzel bir şekilde halledebilmeliyiz.

Bunun için elimizde insanlığın ulaştığı evrensel değerler, kitabımız ve sünnet-i seniyyemiz vardır.

Yetmediğinde içtihat kapılarımız sonuna kadar kıyamete değin açıktır.

Bu vesileyle tüm müslüman kamuoyuna çağın idrakine su-

nulmak üzere çağdaş, modern, ilerici bir yeni İslam fıkhı oluşturmak üzere çağrıda bulunmayı kendime vazife görüyorum. Hep birlikte İslam'ın bu orjinal ahlakını (tekliflerini) ihya edelim, gayret gösterelim. Çünkü hicri 2. Asırda oluşmuş fıkıhla günümüzü fethedemiyoruz.

İpte Sallanan Vicdanımız

SÜLEYMAN AKTÜRK

Cıvık gündemlerin ve kokuşmuş medyaların arasında sıkışmış bir toplum. Her gün bini bir para atmeyen palavra ve düzmece haberlerle narkozlanan toplum. Hiçbir diğerkâmlığa geçit vermeyecek kadar bencil, başı bozuk, duygusuz ve metalik bir toplum. Bizlerden bahsedeceğim yine bize.

Bir kara haber düştü manşetlere. 21.yy piramitlerini inşa eden köleler baş kaldırmış diye. Firavunun sihirbazları derhal görev başına çağrıldı. Hainler(!) bir an evvel toplandı ve ilan edildi ne kadar hain oldukları. Zihinsel köleler, her gün medyada sihirlenmeye müptela olmuş yığınlar şöyle dediler: "Vay hainler. Nasılda dış güçlerin oyunuyla hareket ediyorlar...". Peki, ne istiyor bu adamlar diyen, deyip te

kulak veren kaç kişi oldu? Ben bunlardan sadece bir tanesini dinledim. Kanaatim: Sonuna kadar haklılar. Anlaşılan o ki iş sihirbazların efsunladığı gibi değil. Her şeyden önce akli mantığı olan insan "Bu adamlar ekmeceklerini kaybedeceklerini bile bile neden olay çıkarsınlar" diye sormaz mı? Bu adamlar yoksa ajan mı? Belki de ajan olarak bu inşaata sızdılar. Ne de olsa bütün dünya bu inşaatı kıskanıyor. Ha bu arada inşaatın plan, proje, finansman vb. her şeyi bu kıskananlara ait. Neyini kıskanacaklarsa artık.

Her neyse, toplum sihirlenince maalesef yukarıdaki gibi döktürmeye başlıyor. Bana sorarsanız, bu haklı isteklerde bulunan hemcinslerimiz de muhtemelen iş kendi başlarına

gelene kadar aynı şekilde düşünüyordu. Hatta haberlerde kendilerinden hain falan şeklinde bahsedildiğini duyunca beyinleri duvara toslamıştır.

Nihayetinde bıçak kemiğe dayanmış ki bu arkadaşlar artık narkozdan sıyrılmışlar. Ama sihirbazlar bunu yedirmezler. Hemen akabinde birkaç haber patlattılar. Manşetlerden biri şu şekilde: "İşçilerin kaldıkları şantiyeler şehir hayatını aratmıyor." Sanırsın adamlar Beşiktaş'ta tur atıyorlar. İşçiler talep bildirmişler: maaşımız ödensin, tahtakuruları yedi bitirdi bizi diye. Firavunların midesi bulanmış ki durumu hazmedememişler. Evet, bu millet sermayeye köle edileli bir hayli zaman oldu.

Sonuç olarak bu olay da diğerleri gibi üzeri bastırılıp gidecek.

Sıra yeni mağduriyetlerde olacak. Yine bireysel feryatları duyacağız. İşçilerin, çiftçilerin baskılandığına şahit olacağız. Manşetler hizaya çekilen sermayeden bahsetmeyecek. On binlerin alın terini sömüren düzenbazların konun namına koruma altına alınıp yoksul halk tabanlarının yine kanun ile kamer sıkıldığı günleri de duyacağız.

Derken bir gündem daha düştü gayri resmi manşetlere. Bir baba oğlunun okul ihtiyaçlarını göremediği için kendini asmış. Ben haberi ilk duyduğumda birkaç dakika kendime gelemedim. Sonra ardı ardına siyasi yorumlar, aklama karalama kampanyaları vs. Öncelikle bu adamcağızın intihar etmesinde muhakkak yaşadığı bu olayın etkisi büyük. İkinci olarak olayın duyulmasından sonra yapılan değerlendirmeler çok ilginç.

İnsanlık tarihinde sorumluluğu altındaki insanların mağduriyetlerinin faturasını kendine çıkartan insanlar gelmiştir diye düşünüyorum. Bu gün ise hiçbir aksaklığı, hatayı, eksikliği kendine yazmayan; tüm nimetleri kendinden bilen bir yönetici kesimi türedi. Her şeyi kenara bırakalım, insan eli altındaki birinin yaşamına son vermesinden bir kere üzüntü duyar. Peki, yetkili makamlardan yapılan açıklama nasıl: "Vatandaşın psikolojik sorunları varmış, ondan dolayı canına kıymış." Örtelim üzerini gitsin. Peki, neden bu adamın psikolojisi bozulmuş. Niye bu toplumdaki insanların psikolo-

jisini bozuyoruz. Bu olayın bizimle hiçbir alakası yok mu diye sormaz mı insan?

Toplumumuzda azınlık bir kesim müreffeh yaşadığı halde ciddi bir kesim ise ailecek çalışıp geçinmeye çalışıyor. Bu insanların bazen çocuklarının ihtiyaçlarına yetişemediğine şahit oluyoruz. İnsan kendi ihtiyacını erteleyebiliyor, ancak çocuklarına ailesine karşı daha hassas oluyor. Bu kardeşimiz de hem borçlu olması hem işsiz kalması yüzünden sıkıntılar yaşamış ve bu durumu daha fazla kaldıramamış. Bu olayda toplumun her kesiminin ihmali söz konusudur.

Öncelikle insanlar kredi kanalları ile ekonomik olarak borca itilmektedir. Bu vesileyle sermayenin her dayatmasına boyun eğerek hale getirilmektedir. Borçlu adam özgür değildir.

İkinci olarak, çalışır durumdayken iş görmez hale geldikten sonra gereken ekonomik destek kendisine verilmemiştir. Halbuki sosyal olarak aile geçindiren insanların bu hale düşüklerinde kanunen gelirlendirilmesi gerekir.

Üçüncü olarak, insanlar gelir dönemlerinde tüketime alıştırlmaktadır. Var iken de tok iken de tasarruf ön görülmemektedir. Tüketime alışan bünye yokluğa düştüğünde bu durumu kaldıramamaktadır.

Dördüncü olarak toplumda infak ve yoksulu gözetme kalktığı için artık bu tür darlıklara düş-

müş insanlar gözden kaçmaktadır. Bu ise toplumda feci sosyal sorunlar doğurmaktadır.

İdari makamda olanlar yoksulun sırtına basarken sermayeye her gün program üzerine program açıklamaktadırlar. Vatandaşın kemer sıkma, sermayedara ise yüksek faizle borç verme düşmektedir.

Görünene o ki sıkıntılı günlerin eşiğindedir. Çıkar yol ise hakkı üstün tutup batılla etkin mücadele etmektir. Birinci aşama kendinden feragat edip öteki için söz söylemektir. Ötekinin alın teri için kalelerin çelik demirden soğuk kapılarını yumruklamaktır. Yoksul kardeşimizin kendini boğazladığı ipte kendi bireysel menfaat ve çıkarlarımızı, korkularımızı asıp yeni bir ahlaka doğmaktır. Çözüm üç kuruş için evini ocağını çoluğunu çocuğunu terk edip on kişi yirmi kişi aynı koşullarda bitlenen, sabahın köründe kalkıp akşama kadar keser sallayan insanlar için bir haykırış haykırmaktır.

Her gün yalan haberler, düzmece gündemlerle üç kağıt oyunu yapıp milleti narkozlayan medyadan paçayı kurtarmak belki de işe başlanacak ilk yer. Çünkü bunlar insanlarda ne din bıraktılar, ne ahlak. Ne komşu bıraktılar ne akraba. Ne cemaat bıraktılar ne cemiyet. Her yere dil uzattılar her şeyi karaladılar. Her yeri bulandırdılar.

Mazlum Halkların Özgürlüğü İçin

HABİL AKSOY

Bir süredir ülkemizde devam eden ve devam edeceğine dair bir takım işaretler veren döviz hareketliliği toplumun geniş katmanları tarafından baş siralarda yer alan gündem haline aldı. Ak Parti'nin iktidara geldiği günden bu yana geçen 16 yıllık süre içerisinde isteyerek/istemeyerek meydana gelen hak ihlalleri, iç ve dış politikada atılan yanlış

adımlar gündem edilmezken, geline nokta iktidarın yaptığı israflardan dem vurmak açıkçası biraz yapmacık geliyor. Bu bağlamda doğruya doğru yanlışa yanlış deme kararlılığını her zaman ve zeminde koruyanlar sözümüzün istisnasıdır. Maalesef son yıllarda ön plana çıkan benmerkezci anlayış dolayısıyla ucu kendimize dokunmadığı sü-

rece gerçekleşen hiçbir olumsuz gidişata sesimizi çıkarmaz ve çıkarıcıları da ötekileştirir olduk. Bu girişi yaptıktan sonra esas konumuza doğru geçecek olursak, evet ülkemizde bizi doğrudan etkileyen bir süreç işliyor. Ve bu süreci gündem etmek en doğal hakkımız. Ama fakat Müslüman bir birey olarak pergelin bir ayağını ülkemizdeki

gelişmelere sabitlerken diğer ayağını da dünyadaki gelişmelere odaklamamız gerekiyor. Bu itibarla vicdan sahibi bütün insanların gündeminde tutması gereken birkaç gelişme üzerinde durmaya gayret edeceğiz...

Evela dikkatlerinizi Yemen'e çekmek istiyorum. 7 yıldır Suriye'de devam eden ve binlerce masumun öldürüldüğü savaş dünya basını tarafından dikkatle takip edilirken Yemen'de yetersiz beslenme ve dahi bir dizi sebep nedeniyle kolera hastalığına yakalanan, yetmezmiş gibi Harameyn'in(-Mekke ve Medine) hizmetkârı olduğunu iddia eden Suud rejiminin bombardımanları tarafından şehit edilen çocuklar neden dünya basınının gündemine girmeyi başaramadı? Kur'an kursunda hafızlık töreni esnasından hunharca saldırıya uğrayarak şehit düşen çocuklar için neden sesimiz çıkmadı? Acaba daha ne kadar yapılan zulüm ve işkencelere sessiz kalacağız? Yoksa bu ateş bizi de yaktığında

mı anlayacağız işlenen suçların boyutunu?! Şeyh Ahmet Yasin'in de dediği gibi "Bu ümmet utanmaz mı?"

Evet Şeyh Ahmet Yasin dedik. Hamas'ın kurucusu, tekerlekli sandalyesinde vücudunun %90'ı tutmaz vaziyetteyken Siyonist kuklaların kalplerine korku salan ve savaş uçakları tarafından gerçekleştirilen bombardıman sonucu kanı toprağa düşen Aziz Şehit..

Filistin'den bahsetmek istiyorum. Kutlu beldeden, kanayan yaramızdan... 2017 Kasım'ından bu yana Gazze sınırında devam eden geri dönüş eylemlerinde yaktıkları lastiklerle İsrail zulmüne karşı direnen gençler bir şehit düşüyor. Filistin davası yalnız Filistinlilerin davası mı ki bu davayı onların omuzlarına terk ettik ve onları yalnızlığa terk ettik. Her geçen gün kendilerine yönelik abluka genişletilirken Mescid-i Aksa'yı özgürleştirme mücadelesi veren Filistinliler için hiç mi bir şey

gelmiyor elimizden? Ne demişti Şeyh Ahmet Yasin "Ümmetin suskunluğunu sana şikayet ediyorum Allahım" Hamas lideri İsmail Heniyye "Düşmanlarımızın yaşamaya aşık olduğu gibi biz şehadete aşığımız diyordu" Filistin halkı her gün şehadete koşarken kavli ve fiili dualarımızı onların üzerinden eksik etmek gerekmez mi?

Bu itibarla tekrar hatırlatmakta fayda var ki, dünyanın jandarlığına soyunan müstebkirlerle karşı ne vakit vicdan sahibi dünya halkları bir ve beraber olarak mücadele etmeye başlarsa işte o vakit işlenen hak ihlallerinin ve zulümlerin sonu gelecektir. Üzerimize düşenin sefer halinde olmak bilinciyle çabamızın yolda olmak ve yolu terk etmemek olması gerektiğini unutmamalıyız. Mazlum halkların özgürlüğüne kavuştuğu bir dünyada nefes almak duasıyla...

Minimalist Müslüman

RABİA BAŞIBÜYÜK

Madde üzerine yoğunlaşan çağın insanları daha fazla eşyaya sahip olarak daha mutlu bir hayatın olacağını düşünür hale geldi. Reklamlar, gün içerisinde karşılaştığımız yüzlerce alışveriş tabelası, alışveriş siteleri ve merkezleri bunun nedenlerinden birkaçı... Neticesinde ise sadece eşyaya sahip olarak doyum sağlayacağını benim-

seyen düşünce tarzları ortaya çıkmıştır. Alışveriş birçok insanda hastalık haline gelerek, gerekli olmamasına rağmen ihtiyaç olandan fazlasını istemeye odaklanılmıştır.

Son zamanlarda ise yavaş yavaş hayatımıza giren bir akım var; Minimalizm-"sadecilik"... Kökü 1960'lı yıllara dayanmakla birlikte son zamanlarda ise ge-

rek sosyal medya gerek başka mecralar üzerinden gündelik hayatımızda yer edinmeye başladı. Bu akım kişinin her alanda sadeleşmesini baz alan bir akım olmakla birlikte sahip olunanların üstünde kişiyi kontrol yapmayı amaçlar. Aynı zamanda az eşya ile hayatın daha sade yaşanabilir hale getirilmesi ve sadece işlevi olan eşyalarla

hayat sürdürülmesini amaçlar.

Aslında Müslümanların sahip olması gereken mülkiyet anlayışıyla kesişen bir akım olan minimalizm, ancak "moda" kapsamına girdiğinde biz Müslümanların dikkatini çeker hale geldi. Böyle bir akımın ancak popülaritesi arttığında hayatımızda yer alması için çabalar olduk. Oysa İslam inancını benimsemiş olmak zaten israftan ve fazlalıklardan mümkün olduğunca arındırılmış bir hayatı yaşamayı gerektirmez mi?

Furkan Suresinin 67. Ayetinde Allah(c.c.) şöyle buyuruyor; "Onlar, harcadıklarında ne israf ne de cimrilik edenlerdir. Onların harcamaları, bu ikisi arası dengeli bir harcamadır."

Biz Müslümanlar Kur'an'ın rehberliğinde yaşamaya gayret ederiz. Ve bir Müslüman'a ancak Allah'ın gösterdiği çizgide hareket etmek yakışır, akımların etkisiyle değil. Önce bizlerin Kur'an ve Peygamber ışığında hayatlarımızı, sahip olduklarımızı, mülkiyet anlayışımızı, moda-ya, akımlara olan bakış açımızı gözden geçirmemiz gerekiyor.

Allah Resulü bu dünyada "Bir ağacın gölgesinde gölgelenip yoluna devam eden bir yolcu gibi ol" derken bizlere bir yerden bir yere yolculuk yapan kişinin sahip olduğu kadar eşyaya sahip olmamızı, bununla birlikte yolculuğun kısa süreli oluşuyla dünyaya fazla bağlanmadan hayatı sürdürmeyi ve dünyaya bağlanılmasını sağlayacak şey-

lerden uzak olmamız gerektiğini ifade ediyor.

Yine Hz. Peygamber "insanoğlunun bir vadi dolusu altını olsa dahi ikincisini isteyeceğini" dile getirerek çağlar öncesinden ümmetine insandaki sahip olma hırsını bu şekilde dile getirmiştir. Fakat bunu kontrol etme yetisini Allah insanoğlunun kodlarına yerleştirmiştir. Kişinin ne kadar malı olursa olsun ruhunu doydurmadığı takdirde sahip olduklarının ona yetmeyeceği aşıkardır.

Şimdilerde ise sahip olduklarıyla mutlu olamayan insanlar minimalizm akımıyla birlikte sadeleşmeye çalışıyorlar. Oysa biz Müslümanlar olarak zaten "İştittik ve itaat ettik" dememiş miydik?

Sorumluluk Alma Vakti Gelmedi mi?

BURAK AYAZ

Dünü bilmeyen bugünü anlayamaz denilir, yani tarihi tecrübeler bize ondan ders çıkarmayı öğretir. Böylece çıkardığımız bu sonuçlar ile geleceğimize yön veririz. Aslında biz bu bakış açısını iman ettiğimiz kitabımız Kur'an'dan öğreniyoruz. Allah Kur'an'da namazdan oruçtan çok geçmiş ümmetlerin helak olmasına sebep olan olaylardan bahseder. Yani Kur'an bizim İs-

lam'ı pratikler üzerinden idrak ederek yaşamamızı ister. İnsanlık olarak yeni bir çağa girmiş bulunuyoruz, bu çağ teknoloji çağı. Bu çağ dünyayı insanın avucuna sığdırabilecek bir çağ. Müslümanlar olarak biz bu çağın neresindeyiz? Konumuz ne bunları belirlemek durumundayız. Türkiye'de hilafetin ilgasından sonra Müslümanlar olarak uzun süre kendimizi to-

parlayamayacağımız bir sürece girdik. Ancak halkı Müslüman olan devletlerde hilafetin düşmesi adına farklı bölgelerde kıyam hareketleri başladı. Başta Mısır'da Hasan el-Benna'nın hareketini, Hindistan'da Mevdudi'nin hareketini görüyoruz. Ancak Türkiye Müslümanları böyle bir harekete teşebbüs etmekle birlikte büyük bir kıyımla karşı karşıya kaldı. Bu o dönem

Müslümanlarının kabuğuna çekilmesine neden oldu. Sonraki süreçte ise İslami camia varlığını hissettirmek için siyaset, edebiyat ve kültürde kendini ön plana çıkarmaya başladı. Bir yandan sivil hareket diğer yandan parlamantoda söz hakkı almaya başladı. Fakat kökleşmiş bir Kemalist kadro Müslümanların aldığı bu söz hakkını hiçbir zaman sindiremedi. Bunun karşılığını Müslümanlar acımasız bir şekilde gördü. Günümüz Müslümanlarına baktığınızda özellikle 60-70 yaş aralığı bir şükür içinde, çünkü yöneticilerimiz muhafazakar. Fakat bu durum Müslümanların ehli keyif olmalarına sebep oldu. Halbuki Cumhuriyetin ilk yıllarında sarık davası uğruna meydanlarda asılan başlar bu davanın bedelini ödemiştir. Bir önceki nesil

başörtüsü davası için polislerden cop yemiştir, hatta karınlarındaki bebeklerini kaybetmişlerdir, memleketlerinden hicret etmek zorunda kalmışlardır. Ancak biz zannediyoruz ki ödenen bu bedeller bizlerin üzerinden sorumluluğu kaldırdı. Halbuki sorumluluklarımız daha da arttı, çünkü artık insanların zihinlerinde muğlak hale getirilmiş bir İslam algısı var. Ümmeti Muhammed olarak bir kopuş sürecindeyiz. Ancak cemaat olarak fertlerde bir mücadele var. Fakat ümmet perspektifine değil, cemaat perspektifine sahip olmaya başladık. Herkes kendi cemaatine adam toplar oldu. Cemaatler fertlerini elden kaçırmamak adına onlara İslam'ın değil cemaatini değerlerini empoze etmeye başladı. Artık Müslümanlar bir toparlanma

sürecine girmeli, herkes topu eline almaktan korkuyor. Birisi artık topu eline alabilmeli, yoksa ümmet olarak toparlanamayacağız. Ümmeti Muhammed'in en büyük açmazlarından biri de organize olabilmektir. Ancak şöyle bir gerçek var ki fert veya toplum olarak nefsimizin istediği herhangi bir şeyde çok iyi organize olabiliyoruz, herkes üzerine düşen görevi yapıyor. Fakat iş Allah için bir şeyler yapmaya gelince sonbahar yaprakları gibi dökülüyoruz. Eğer biz gerçekten Allah'ın şeriatının yeryüzüne hakim olmasını istiyorsak organize bir şekilde herkes üzerine düşen görevi yaptığında Allah izniyle bu gerçekleşecektir. Çünkü bir toplum kendini değiştirmedikçe Allah o toplumu asla değiştirmez.

BİR GECE

BURAK ÇAMUR

"Paradokslar var. Eğer gece olmasaydı yıldızlı gökyüzünün muhteşem manzarasından mahrum kalacaktık. Dolayısıyla ışık bizi "görmek"ten mahrum bırakırken karanlık "görme"imizi sağlamaktadır."

"The Night Of" Amerikan yapımı sekiz bölümlük uyarlama bir mini dizi. Amerika'da Pakistan asıllı göçmen bir ailenin genç oğlunun bir gece yaşadığı olay üzerinden ilerliyor. Nasir Khan, başrol oyuncumuz, bizim için çok yabancı olmayan bir karakter. Hikaye Amerika'da geçse de başrol oyuncumuz batı kültürünün hakim olduğu topraklarda yetişen Müslüman ailenin genç oğlu. Nasir Khan bir gece babasının taksisini kaçırıp bir partiye giderken yolda gizemli bir kız taksiye biner ve kızın evine giderler. Çocuk kızın evinde kullandıkları uyuşturucunun etkisiyle bayılır. Ayıldığında kız parçalanmış ve kanlar içinde ölü olarak bulur. Evden kaçır an-

cak bir şekilde polis tarafından yakalanır. Nasir'in yakalanmasından sonra etrafında ve kendi karakterinde meydana gelen değişikliklerin işlenmesi dizinin ana hikayesini oluşturuyor. Gerçekten Nasir Khan suçlu mudur yoksa suçsuz mu? Bu hikaye akışı içerisinde "özgürlükler ülkesi" ABD'de beyaz adamdan olmayan ötekilerin durumu, devlet mekanizmalarının durumu, Amerikan hukuk sistemi, insan ve suç ilişkisi, insan ve insan ilişkisi hakkında çeşitli konuların etrafında dönen bir dizi. Dizinin teknik yapısı anlatılan konuya oldukça uygun şekilde dizayn edildiği için gözümüze hiçbir şey sırtmıyor. Mekanların tasarımından ışık kullanımına

kadar her şey ana hikayeye hizmet ediyor. Dizi senaryo itibarıyla ince ince işlenmiş ve kısa olduğu için bu tarz konularda en azından çeşitli sorgulamalar yapmaya izin veriyor. Bu durum maalesef görsel olarak bize sunulan şeylerin çok azının izin verdiği bir imkan.

En temelde bir hukuk serüveni izlemekteyiz. Katili belli olmayan bir ceset vardır ortada. Katil kimdir? Ortadaki verilerin çoğunluğu Nasir'i katil olarak bize sunmaktadır. Ancak hukukun temel ilkelerinden olan masumiyet karinesi bir kişi hakkında %1 bile şüphe varsa bu kişi suçlu değildir demektir. Bu sebeple suçun kesinleşmesi için bütün şüphelerin

ortadan kaldırılmasına ihtiyaç vardır. Şüpheli kişi eğer sistem tarafından "öteki" olarak tanımlanan bir kişi olduğu zaman ortada bir cinayetten daha fazlası bulunmaktadır. Çünkü o olay geçmişten gelen bütün yargıları da beraberinde getirir. Yargılar ise mevcut olaydan bağımsız olarak belli emellerin birer ürünüdürler. Artık olaydan uzaklaşmış ve farklı kişilerin veya grupların amaçlarının tartıştığı bir düzleme aktarılmıştır mesele. Biz duruma yabancı değiliz, aslında Türkiye'de meydana gelen önemli bir olaydan sonra yapılan açıklamalarda sıkça karşılaşıyoruz. Hukuki sürecin amacı adil yargıya ulaşmaktır.

Bu süreçte en etkin rolü oynayan gruplardan biri avukatlardır. Dizide çeşitli avukatların hareket ettiği saikler izlerken tanıdık gelecektir. Bu sürece katılan kişilerin adalet ile kurdukları ilişki düşünmeye değerdir. Adalet ile kurduğumuz ilişki doğrudan adaletin tesisine etki etmektedir. Başka amaçların devreye girmesiyle beraber zulüm ortaya çıkması kaçınılmazdır.

İnternet medyasının yaygınlaştığı ve Netflix ile beraber dünya geneline hakim dizi çılgınlığının olumlu etkilerinin başında tiplerin yerini karakterlerin alması gelmektedir. Artık izlediğimiz filmler ve özellikle

dizilerde karşımızda karakterler var. Siyah beyaz kadar net iyi veya kötü tiplerin karşısında gri tonların hakim olduğu değişiklikler yaşayan, zıtlıkları barındıran karakterler bulunmaktadır. Kahraman olarak izlediğimiz karakterler artık olumsuz özellikleriyle beraber karşımızda yer almaktadır. Bu özelliklerin gösterilmesiyle beraber dizide çevre şartlarının içinde bulunan ortamın etkisini de insan üzerinde görmekteyiz. Çöplüğün içinde altının olması güzel ancak düşük ihtimaldir. Etrafımızdaki insanların özellikleri bizim de doğal olarak karakterimize etki etmektedir. Münazaralarda tartışılmak üzere belirlenmiş

hazır konular vardır ve münazara-
rayla ilgilenen her insan bir şe-
kilde bu konulara rastlamıştır.
"Suçu toplum mu hazırlar yoksa
birey kendi mi işler?" bu soru-
lardan biridir ve bu sorunun da
aslında net bir cevabı yoktur. İki
faktörün de işlenen suça etkisi
bulunmaktadır. Dizi bu soruya
bireyci bir dünyada toplum ve
çevre üzerinden yaklaştığı için
farklı bir bakış açısı sunmakta-
dır. Şüpheli olarak hapislane-
ye girmesinden sonra aslında
suça karşı şaşkınlık yaşayan bir
karakter suça karşı alışkanlık
kazanmaktadır. İnsanın kötül-
lüğe alışma süreci beraberinde
yeni sorunları getirmektedir.
Sürekli suç ile karşılaştıktan
sonra insan için suç önemsiz-
leşmektedir. Bu önemsizleşme
ise beraberinde davranışlara
etki etmesine ve sonuç olarak
suçun meşrulaşmasına zemin
oluşturmaktır. Kötülüğün bir
noktadan başlayıp bütün vü-
cudu bir virüs gibi sarmasından
sonra geri dönüş ise büyük bir
yıkımla ancak mümkün olabilir.

Bu da beraberinde daha büyük
fedakarlıklar yapma zorunlu-
luğu getirir. Burada parantez
açılması gereken bir konu şu-
dur esasen: yaşamak için suç
işlenir mi? Hapishane hayatın-
da Nasir, hayatta kalmak için
bir şekilde içeriye uyuşturucu
sokmaya başlar. Bu sürecin ka-
rakter üzerindeki etkisini diziyi
izleyenler görecektir. Burada
soruyu yinelersek yaşamak için
suç işlenir mi?

Bir diğer önemli nokta ise dizi-
nin ilk bölümünden son bölü-
müne kadar ciddi şekilde tartış-
madığı uyuşturucu gerçeği. Bu
konunun büyüklüğü ve vaha-
meti internette beş dakikalık bir
aramayla fark edilebilir. Olayın
büyüklüğü bu yazıyı aşacaktır
ancak dizi üzerinde bu duru-
mun oturduğu bir zemin bu-
lunmaktadır. Baş karakterimiz
mevcut gerçeklikten kaçmak
için uyuşturucu kullanmaktadır.
Gerçeğin oluşturduğu buhran,
sentetik hayallere kaçış sonu-
cunu doğurmaktadır. Gerçek
artık katlanılamaz bir hale gel-

miş; basitçe ifade edersek ha-
yat artık ona dar gelmektedir.
Bu kısım bizi tümüyle başka bir
soruyu sormaya götürmektedir.
Bu karakterin durumunda bin-
lerce genç insan bulunmakta-
dır. Dünya üzerindeki genç nü-
fus gerçekten yarın için gerçek
hayaller kurmuyor mu? Veya
yarına dair bir sözleri var mı? Bu
sorular aslında insanların tama-
mını ilgilendirmektedir. Dünya
üzerinde "günü kurtarmak" ola-
rak bilinen herkesin kabul ettiği
bir motto hakimdir. Bir şekilde
kaçış olarak sunulan sentetik
hayaller beraberinde sadece bir
yok oluş getirmektedir. Dizinin
son olarak tartışmadığı veya
tartışmaktan kaçındığı konu ise
bir şekilde finaliyle beraber bize
nur topu gibi nihilizm armağan
etmesidir. Modern dönemin ka-
lınlıklarının eleştirildiği dizi post
modern dönemin sunduğu ka-
osu hiç konuşmuyor. Bunu tas-
vir edip bırakıyor. Burası ciddi
anlamda tartışmamız gereken
bir meseledir. Burada belki tek-
rar hatırlanması gereken nokta
gerçeğinde kurgulanabilir oldu-
ğudur. Çünkü yaşadığımız ger-
çeklik de birilerinin tasarısıdır.
Bu gerçeklik de bir kaos bile
olsa. İnsana "halife" olma so-
rumluluğu veren Allah onu bu
potansiyele sahip olarak yarat-
mıştır. Bu farkındalık bize kalıp
direnebilme umudu aşılacaktır...

Vesselam

Akletmez Misiniz?

ZEYNEP KILIÇ

İnsan olmanın zorunluluğu olan düşünme eylemi, insanı doğadaki diğer canlılardan ayıran aklın kullanımı ile mümkün olan bir özelliktir. Bu özellik insanı doğadaki diğer canlılardan üstün bir varlık konumuna getirir. İnsan var olduğu sürece düşünüyor, düşündüğü sürece de var oluyor. 17. yy. ünlü Fransız filozof René Descartes "Düşünüyorum; öyleyse varım" der. Varlığına, kendisini düşünüyor bularak ulaşan Descartes, düşünmeyi ontolojiye bir ispat olarak görmüştür.

Düşünce kavramının sözlükte; aklından geçirmek, bir sonuca

varmak amacıyla bilgileri incelemek, zihinsel yetiler oluşturmak, muhakeme etmek gibi tanımları vardır.

Düşünmek, her insan için zorunludur. Ama düşünebiliyor olmamız, fiziksel olarak gelişip ya da fiziksel olarak hastalanmamız gibi iniş çıkışlar gösterebilir. Arıza bir zihin işleyişi, keyfi çıkarsamalar, seçici soyutlamalar, duygulara yönelik analiz yapmak gibi birçok düşünce hataları ile düşüncenin işleyişi körelebilir.

Peki insan neden düşünmeli?

Kuran-ı Kerim de birçok yer-

de "akletmez misiniz?" ifadesi geçmektedir. Allah'ü Teala Enfal Suresi 22. Ayette "İyi bilin ki, Allah katında canlıların en şerlisi, aklını kullanmayan (gerçek) sağırlar ve dilsizlerdir" diyerek bizi akletmeye çağırıştır.

Kur'an-ı Kerim bizi tezekküre; geçmişe yönelik düşünmeye, tedebbüre; geleceğe yönelik düşünmeye, tefakkuha; şimdiyi düşünmeye, taakkula ve tefekküre davet ediyor.

Kur'an-ı Kerim biz insanları akletmeye davet ederken aynı zamanda bizi En'am Suresi 116. ayette uyarıyor: "Yeryüzünde

bulunanların çoğuna uyarsan seni Allah yolundan saptırır. Çünkü onlar ancak zanna kapılır ve onlar ancak yalan söylerler.”

Peki, biz çoğunluğa güvendiğimiz kadar gerçeklere ne kadar güveniyoruz? Ya da kendimizden, inancımızdan ne kadar eminiz? Bizden öncekilerin düşüncelerini devam ettirdiğimiz için; düşünmeye, akletmeye ihtiyaç dahi duymuyoruz. Bizden öncekilerin yanılma ihtimalini dile getirmiyoruz, aksine onları putlaştırıyoruz. Hocalara, uzmanlara sorgulamadan teslim oluyoruz. Sorgulamaya kalkan kişileri de susturuyoruz. “Hoca söylediye doğrudur”, “Prof. kızım o, ondan iyi mi bileceksiniz” diyerek gardımızı almış bekliyoruz. Oysa hoca da uzman da insan ve yanılma, kandırılma ihtimali olan kişiler. Hatta para ile iş yapan kişiler. Akletmekten korktuğumuz için, kitleleri kontrol etmek onlar için daha kolay bir hal alıyor. Ne boynumuzda zincir var ne de parmaklıklar arkasındayız, biz artık düşününlerin kölesi olmuşuz.

Bizden düşünmeyen, sorgulamayan, düzene uyan, tek tip bir insan olmamız isteniyor. İnsanı zamanla düşünmeyen, düşünmek dahi istemeyen bir varlık haline getirmişler. Herkes lüks bir hayatın veya başka bir şeylerin peşinde koşuyor. Sürekli bir şeyler ile meşgul ediyoruz. Asıl sorunları fark edemiyor, asıl soruları sormuyoruz. Sorunları düşünmeyince de karmaşık sorulara cevap bulamıyoruz.

Küçük yaşlardan itibaren karmaşıklıklarla mücadele edebilme sorumluluğu yeterince verilmediği için ileriki yaşlarda ayağa kalkmakta güçlük çekiyoruz.

Çocukların anlama, muhakeme etme ve konuşma seviyelerine bakınca oldukça düşük olduğunu görüyoruz. Gençlere sorular yönelttiğimizde nasıl anlaması, nasıl analiz etmesi ve ne cevap vermesi gerektiğini bilmiyorlar. Kendisindeki her türlü saygısızlığa edebiyat yapan gençler, herhangi bir konu üzerine tartışma, eleştiri yapamıyor.

Okullarımızda, eleştirel düşünme üzerine kaç dersimiz var? Bizi düşünmeye sevk eden neler yapıyoruz? İsrail’de küçük yaşlardan itibaren en çok önem

verilen dersler arasında matematik ve felsefe dersi geliyor. Öğrencilere sorulduğunda kandırılmamak için böyle bir eğitim gördüklerini söylüyorlar. Okullarda felsefe derslerinin ağırlıklı olması diğer derslerdeki başarı oranını arttırdığı sonucuna varılmış. Neden? Çünkü hayatı anlamaya çalışan ve bir amacı olan öğrencilerin genellikle bir hedefi oluyor ve bütün derslerine ağırlık veriyorlar. Peki, bizim ülkemizde bir amacı, bir hedefi olan bilinçli kaç öğrenci, kaç insan var?

Sadece düşünme üzerine verilen eğitimi bir kenara bırakalım; ahlaki bir amaç edinilmesi için öğretim görevlileri ne kadar sorumluluk alabiliyor?

Hem zihinsel hem de ahlaki bir çöküş yaşıyoruz.

İnsan olarak düşünmekten kaçıyoruz. Sorumluluk almak zor geliyor. Çünkü düşünmenin sonucu harekete geçmektir. Harekete geçmeye hazır değiliz. Bir şekilde aklen ve fiziken uyuşturuluyoruz. Gerek teknolojiyle, gerek tükettiğimiz gıdalarla bizi hastalıklara mahkûm bir hale getiriyorlar. Karnımız ağrıdığına hemen doktora gider ve ilaç alırız. Ama akletmeyi bırakmış beynimiz için hiçbir tedavi yoluna başvurmuyoruz.

Bu durum bizi gerçekten rahatsız etmiyor.

Her zaman düşünen olmadığımız için çoğu kararlarımız da anlık oluyor. Duygusal kararlar vermekten kendimizi alamıyoruz. Daha sonradan pişman olsak da o an kendimize yenik düşüyoruz. Zaaflarımız var ve bunları kontrol edemiyoruz. Kontrol etmelerine izin veriyoruz.

Bir ideoloji ya da bir ürün satacak olan satıcılar, önce akla değil duygulara hitap eder. Duyguları sömürür ve öyle satar. Duygularına yenik düşen kişiler de bir şekilde aklını ikna eder.

Neden vitrinlerde mankenler var? İnsanın zaaflarından yararlanmaya çalışıyorlar. Maddi durumu iyi olmayan birisi bile kendisini alışverişten geri alamıyor. Sonra ay sonu faturalar geldiğinde yaşanan sıkıntılar aile içi sorunları ortaya çıkıyor.

Peki, bizi akletmeye davet eden kaç devlet adamı var? Seçim zamanı bize vaatlerde bulunan para babaları normal zamanlarda neden bizim sorunlarımız ile ilgilenmiyorlar?

Bizi sömürüyorlar. Kendi istedikleri düşünceleri empoze ediyorlar. Bakın Ortadoğu'ya; düşünmeyen bir toplum için hakikat ne derece gözükabilir?

Bizler fazla önyargılı bir toplum haline geldik. Cehaletimizin farkında değiliz. Fikirlerimizi beyan ederken ya çok sabırsız ya da fazla egoluyuz. Narsist bir zihniyet taşıyoruz. Kendi düşüncelerimiz dışında başka bir düşünce kabul etmiyoruz. Keyfi yorumlar yapıyoruz. Her şeyimiz keyfi... Sunduğumuz argümanlarda bir çöküş olduğunda saldırgan oluyoruz.

Düşünen insan, hayatının bir amacı olup olmadığını kavrayan

insandır. Her alanda başarılı olmayı hedefler. Boşlukta olmaz. Kötü alışkanlıklardan uzak durur. İyiyi kötüyü fark eder. Akıl ve duygu arasındaki dengeyi sağlayabilir.

Düşünen insan, kendisine aşılana şeyleri fark eder, oyunlara gelmez. Nedenleri, bağlantıları görebilir. Olaylara kapsamlı bakabilir.

Düşünmek, zaman ve sabır ister. Bir konu hakkında karar vermek kolay değildir. Birçok kaynaktan bilgi edinmek gerekir. Ortaya kanıtlar konması gerekir. Düşünmek boş söz etmek için değildir, düşünmek dolu bir zihnin mücadelesidir.

Ülkemizde düşünmeyi, yeniden ayağa kaldırmak zorundayız.

Sokrates " Sorgulanmamış hayat yaşanmaya değer" der...

Fotoğraf: **ŞAMİL TAŞCI**

Not: DoubleExposure tekniği uygulanmıştır..

“Hayal, ipleri elden kaçırmaktır.

Oysa öyle bir dünyada yaşıyoruz ki o ipin ucu sizin elinizden bir kaçtı mı, hemen bir başkasının eline geçiriyor.
Ondan sonra siz hayal ediyorsunuz ama bir başkası yaşıyor.”

İSMET ÖZEL

Kudüs Kerbela değil! Ama biz Kufeli miyiz?

HUBEYB ÜNAL

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla,

Kaleme ve satır satır yazdıklarına and olsun!

Alemlerin rabbi olan Allah'a Hamd olsun,

Salat Rasulullah'a Selam İslam'ın yiğit evlatlarının üzerine olsun.

Kerbela şehitlerini anarken yüzyıllardır süren tartışmaların hararetiyle gönlümüz kabarıp öfkemiz artarken "Huseyn'i anlamalıyız"ı sürekli tekrar ediyoruz. Ancak nedense "Kim Yezid? Kim Hüseyin?" sorularını sıkça soruyor, aklımızca tarafları listeliyoruz. Bir kesimimiz

Kerbela'nın ortak acımız olduğunu dile getirirken ayrışmaya karşı tarafın Kerbela'yı kendileri gibi anlamlandırmamasına kızarak başlıyor. Gariptir ki ortak acı söylemi bile özünde bir ayrışma ve ayrıştırma barındırıyor. Dergimizin bu köşesinde sürekli üzerinde durduğumuz bir nokta olarak "Kudüs Ümmet'in ortak meselesidir" söylemi acaba bu şekilde bir ayrıştırma barındırıyor mu diye düşündüm. Evet "Kudüs, ayrıştığımız bir davadır mı? Ortak mücadele sahamız mı? Kerbela gibi bir hadise de dahi ayrışırken hatta dediğimiz gibi ayrışmamayı telkin edenlerin ilk ötekileştirici olduğunu düşünürsek henüz Kudüs ve

Filistin meselesinin bu düzeyde bir ayrışmaya maruz kalmadığını görebiliriz. Henüz diyorum çünkü farklı kesimlerden müslümanların Kudüs ve Filistin hakkındaki düşüncelerini takip ederken bırakın ortak ve öncelikli dava olarak görmeyi Ümmetin herhangi bir sorunundan farksız görmediklerini okuyoruz ve dinliyoruz. Örnek vermek gerekirse 'Suriyelilerin kanı da en az Filistinlilerin kanı kadar değerlidir' 'Yemen bugün Kerbeladır, en az Filistin kadar büyük bir cihad devam etmektedir' söylemleri başta bahsettiğimiz "Kerbela ortak acımızdır" değil bizim "Kerbela burasıdır" "Bizim Yezidlerimiz bunlar, bizim

Hüseyinlerimiz bunlardır" anlayışı yansıtmaktadır.

Kudüs ve Filistin'i öncelikli ve ortak mücadele sahası olarak tahayyül etmeden önce bir takım ilkeleri kabul etmeliyiz. Zira bu şekilde olmazsa Kudüs Meselesi bizim için Müslümanlar için ve Ümmet için herhangi bir konudan farksız olacaktır.

Hüseyin bu ilkeleri kabul ettiği için imanı o'nu, farz olan Hacc'ı terk ettirip farz olan kıyama kaldırdı. Hüseyin bir sıralama yaptı. Her şeyi temelinden dinamitleyen bir anlayışla mücadele etmek mi yoksa günlük ibadetlerle kurtuluşa ulaşmak mı? Öncelik sıralaması yapmamız şart. Coğrafyamızdaki sorunların temeli olan Siyonizm ve Emperyalizm ile Kudüs'ün özgürlüğü için mücadele mi edeceğiz yoksa mücadele etmemiz başkaları tarafından istenen tâli sorunlarla mı uğraşacağız. Bu yolda çekinmeden yürümemiz gerekiyor. Önümüze sunulan sorunlarla bizi oyalamalarına izin vermeyeceğiz. Tabii ki de kınayıcının kınamasından da korkmamamız gerekiyor.

Üzerinde düşünmemizi istediğimiz bir diğer konu da bu kadar hızlı değişen gündemler arasında sürekli ve öncelikli bir gündemimizin olmaması. Özellikle bundan 10-15 yıl öncesinde gündemimizde daha çok ve daha ciddi yer alan Kudüs ve Filistin meselesinin sıradan gündemler gibi bir gündem haline gelmiş olması. İslam toplumu direniş ve mücadele çizgisinden artık çok uzakta, seküler-muhafazakar-sağcı bir zeminde kökleşmeye başladı. Artık gündem

dediğimiz şeyi yenilir yutulur bir şey olarak görüyoruz. Daha tehlikelisi ise Kudüs meselesi artık bir tüketim malzemesi haline geldi. Bu noktada Müslümanlar öncelikle vermeleri gereken bazı imtihanları vermeli; yeniden iman etmelidir. Yeniden Seyyid Kutub, Mevdudi okunmalı, yeniden statüko ve rejim ile problemleri olmalıdır. Çünkü şuan Müslümanlar statüko ve rejim eliyle dönüştürülmüş tepkisiz hale getirilmiş, statükoya teslim olmuş durumdadır. "Onlar bizden" olduğu için tüm ipler, tüm iradeler statükonun elinde... Artık Müslümanlar hakla amel etmemekte ve batıldan

da çekinmemektedirler. Bu durumda müminin Allaha kavuşmayı yaşamaya tercih etmesi gerekmektedir. Tam da burada Hüseyin'in şehadete giden yolda verdiği imtihanı veremediğimiz sürece şehadete de fethe de ulaşamayacağız. Temel ilkelerimizi tekrar kabul etmeli ve gücümüzden fazla çalışmalıyız. Hiç dinlenmeden "bana saatler yetmiyor" diyinceye kadar çalışmalıyız. Zira Kudüs'ün iki talibi varsa sünnetullah gereği çabası fazla olan O'na sahip olabilir. Yahudilerin ödedikleri bedelleri gördükçe, okudukça "tabi ki Kudüs onların olmalıdır" diyorum. (bu noktada Kudüs ey Kudüs

kitabı mutlaka okunulmalıdır.)

Kerbela neresi? Hüseyin kim? Yezid kim? bilmiyorum ancak bizlerin Kufeli olduğundan eminim.

Çarpışma kaçınılmaz olunca İmam Hüseyin arkadaşlarına bir hutbe okudu. Allaha Hamdu senalar ettikten sonra şunları söyledi:

'Bu konuda bana birçok mektuplarınız ve beni teslim etmeyeceğinize, yalnız bırakmayacağınıza dair söz veren eylemlerinizi gelmiştir. Eğer sö-

zünüzde durup bana biat eder ve bu biatinızda sadakat gösterirseniz doğru hareket etmiş olursunuz. Ben Ali'nin oğlu Hüseyin'im Fatıma'nın oğluyum. Fatıma ise Allah Rasulünün kızıdır. Beni kendinizle, aile efradımı da kendi aile efradınızla bir tutmalısınız. Sizin için bende uyulması gereken güzel bir örnek vardır. Allaha yemin ederim ki eğer siz sözünüzden döner ve biatinızı bozarsanız sizden beklemediğim bir davranış olmadığı için bunu asla yadırgamam. Çünkü siz daha önce bunu ba-

bama, kardeşime ve amcamın oğluna da yapmıştınız. Size güvenenler daima aldanmışlardır. Siz nasibini ellerinden kaçıran kimselersiniz. Onu bir daha ele geçirememek üzere kaybettiniz. Sözünde durmayanlar yalnızca kendilerine yazık ederler. Allah benim size muhtaç olma izin vermeyecektir. Allah'ın selamı rahmet bereketi üzerinize olsun.'

Bugün Beytu'l-Makdis biz Kufelilere bu sözlerle seslenmektedir.

HZ. MUHAMMED (S.A.V.) VE SPOR ETKİNLİKLERİ

YUNUS ERDOĞAN

Bismillahirrahmanirrahim

Hamd Allah'a, selam, O'nun seçilmiş kullarının üzerine olsun...

HZ. PEYGAMBER DÖNEMİNDE YARIŞLAR

At ve devenin Arapların hayatında çok önemli bir yeri vardır. Kütüb-ü Tis'a denilen dokuz meşhur hadis kaynağında at ile ilgili pek çok hadise rastlamak mümkündür. Hatta bunlardan

Nesai Sünen adını verdiği hadis külliyyatının birini Kitabu'l-Hayl (Atlar kitabı) adı ile atlara ayırmıştır. Özellikle Medine döneminde at ve deve yarışlarının yapıldığı kaynaklarda geçmektedir. Hz. Peygamber de buna özel önem göstermiştir. (Taberani, 1995)

Hadis kaynakları Peygamber zamanında Medine'de at ve develer için iki ayrı yarış sahasından ve onların uzunluklarından söz ederler. Burası Hayfa denilen mahal ile Seniyyetu'l-veda arasında 5-6 veya 6-7 mil uzunluğunda bir yerdir. Yarış hayvanı olmayıp sıradan hay-

vanları olanlar için ihdas edilen alan ise Seniyyetu'l-veda ile Benu Zurayk mescidi arası 1 mil kadar uzunluğu olan bir yerdir. Burada önemli olan Peygamberin de at ve devesiyle bu yarışlara katılmış olmasıdır. (Ebu Davud, 1401 h/1981)

Buhari ve diğer pek çok kaynakta kaydedildiği gibi Rasulullah'ın meşhur yarış devesi "Adba" "La Yüsbak" (Geçilmez) olarak ün yapmıştı. Devesiyle yarışa katılan bir bedevinin Peygamberin devesini geçip yarış kazanması sahabelere çok ağır gelmişti. Onların bu üzüntüleri karşısında Peygamberin onlara söylediği sözleri

şöyleydi: "Allah'ın (c.c) burada dünyevi bir şeyi zirveye yükseltip de sonra onu alaşağı etmediği hiç bir şey yoktur". (Buhari, 1315, Yeniçeri, 2009)

Hz. Peygamber döneminin müessesevi yönlerini ele alan Huza'i onun, Mekke'de Muhasab denilen mevkide yapılan bir yarışa Edhem adlı atıyla katıldığını ve bu yarış kazandığını kaydeder. Bu yarış fetihten sonraki bir zamanda tertiplenmiş olmalıdır. Yarışlarda Peygamberin bizzat yarışmayıp onun atlarını koşturan süvarilerinin adları da vardır. Onun bir seferinde Zarib adlı atını Sehl b. Sad koştururken, bir diğer zamanda yarışa

soktuğu Lizaz adlı atını da Ebu Useyd koşturmuştur. (Huza'i, 1401 h/1980)

Peygamberin seferi bir hareket sırasında bile at yarışları düzenlediğini görmekteyiz. Hicri 9. yılda gerçekleşen Tebuk seferi sırasında kendisine Akabe körfezi kıyısındaki Makna köyü halkından at yetiştiricisi olan Ubeyd adında biri ona muvarih cinsi bir yarış atı hediye eder. Sefer 30 bin kişiyle gerçekleşmiş o güne kadar olanların en büyüğüdür. Peygamber hemen orada bir yarış tertipler ve bu yarış gerçekten onun bu atı kazanır. (Hamidullah, 1980)

Nitekim bir yarışta atının kazanması, bir beşer olarak Hz. Peygamberi de son derece mutlu etmiş ve o, bu sevincini izhar etmekten kendini alamamıştı. Kendisini Peygambere hizmete adayan Enes (R.A.)'in, daha sonraları bazı meraklılara, onun müsabakalarından söz ederken; Peygamberin, atıyla katıldığı bir yarış kazanınca yüzünde beliren sevinç ve gülümsemeyi onlara anlattığını görürüz. (Hammad, 1404 h/1984, Yeniçeri, 2009)

GÜNÜMÜZ VE SPOR

Sorunlar, sorunlar, sorunlar!

Türk sporu hep bir sıkıntı içinde, neden?

Her türlü hassasiyetten uzak ,ahlaki değerlerin ayaklar altına alındığı, haksız kazanç ve kumarın her branşını kuşattığı bu zamanda Türk sporundan yıkımdan başka ne bekleyebiliriz ki? Bu öyle bir yıkım ki her geçen gün daha çok genci daha çok insanı yerle bir etmeye devam etmekte, onları kumara, haksız kazanç elde et-

meye, düşene bir tekme de biz atalım dedirtmeye ve ahlaksızlığa itmeye devam etmektedir. Gözlerimizin önünde gençlerimiz haram bataklığına, günah çukurlarına gömülmekte, yok olup gitmektedirler. Elimizden hiç mi bir şey gelmiyor?

Ey milyarlarca lira kazanan antrenörler, spor yöneticileri, profesörler, doçentler! Evlatlarınız gözünüzün önünde eriyor hiç mi vicdanınız sızlamıyor ki hala daha nereden daha çok para kazanırım rant elde ederim hangi ülkeleri bedava gezirim yer içer keyfime bakarım kimin ayağını kaydırır yerine geçer makam sahibi olurum demekte ve Türk sporunun yok oluşunu seyretmektесiniz. Yeter artık kendinize gelmelisiniz. Allah için ayağa kalkmalısınız. Hz. Muhammed'i bıkmadan usanmadan anlatmalısınız sporcularınıza hayatınızda yaşayarak göstermelisiniz bunu, yolunda bulunmalı onun spora getirdiği bakışı her gün saatlerce anlatmalısınız yetiştirdiğiniz

sporcularınıza, öğrencilerinize hayatınızın baş köşesine onu koymalısınız. Yeter artık bu işin kaymağını yediğiniz Allah için birazda sıkıntısını, çilesini çekin. Yeter artık yazın serin, kışın sıcak odalarda bilimsel çalışmalar yaptığınız, beton yığınların içerisine saklandığınız- arada bir de olsa- dışarı çıkın ne olur şu bataklıktan bir el tutun çekin alın onu oradan. Paranız değil, makamınız değil, unvanınız değil şefkatiniz, merhame-tiniz, babacanlığınız, sıcaklığınız konuşsun artık. Vallahi yoğun-luğunuzdan dolayı yiyemediğiniz bir öğle yemeği kadar dert etmiyorsanız kendinize bu bataklıkta yitip giden sporcuları, gençleri işte o zaman her geçen gün kaybetmeye biraz daha mahkumuz demektir Türk Sporunu ve insanlığımızı. Allah bize bir diriliş ve direniş ruhu nasip etsin ümmetin dertleriyle dertlene bilmeyi nasip etsin. Yarınlar yorgun olanların değil rahatından vazgeçenlerin olacaktir. Dua eder, dua bekleriz.

KAYNAKÇA

Taberani, (Ebu'l-Kasım Muhammed b. Süleyman b. ahmed b. Eyyub et-Taberani), (1995), el Mu'cemul-Evsat, Tahkik: Mahmud et-Tahhan, Riyad

Yeniçeri, C., (2009), Hz. Peygamber'in Çevreciliği, Spor Etkinlikleri ve Kuranda Çevrecilik İslam'ın Değer Hükümler ve Felsefesi Açısından Çevrecilik ve Spor, Çamlıca yayınları

Hamidullah, Muhammed., (1980),

İslam peygamberi, (çev. Salih Tuğ), İstanbul

Hammad b. İshak, (1404, h/1984), Terikatu'n-Nebi Beyrut

Ebu Davud, (Süleyman b. Eş'as es-Sicistani), (1981), Sünen, İstanbul

Buhari, (Ebu Abdullah Muhammed b. İsmail), (1315 h/1915), el-Cami-ül Müsnedüs Sahihül Muhtasar min Umuri Rasulillah ve Sünenihi ve Eyyamihi, İstanbul

Huza'i, (Ali b. Muhammed), (1401, h/1980), Tahricud-Delalati's-Semiyye ala ma Kane fi-Ahdi Rasulillah, Kahire

YASİN SURESİ (20-29)

HALİME KILIÇ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla

Onlara şu memleket halkını örnek ve ibret olarak anlat buyurmuştu Rabbimiz önceki ayetlerinde. Hani kendilerine gönderilen üç elçiyi de yalanlayan, biz kendi kendimizi yönetiriz –haşa- Allah'ın kanunlarına ihtiyacımız yok diyen şu kibirli insanları...

20. Derken şehrin öbür ucundan bir adam koşarak geldi. «Ey kavmim! dedi, bu elçilere uyunuz!»

Merhum Ali Küçük hocanın tespitine göre şehrin öbür

ucundan kasıt şehrin varoşlarıdır. Elçiler o beldenin her kesimine hakkı ulaştırmış, tebliğ etmiştir. Şimdi ise elçilere iman eden bir adam, halkın şiddet ve baskısına maruz kalan elçilerin imdadına koşmuştur. Yani ima-

nını içine hapsetmemiş, gereğini yapmıştır. Ve çok geçmeden ömrünün son sözlerini sarfedecektir; Ey halkım bu elçilere uyun...

21. Sizden herhangi bir kimselere tâbi olun, çünkü onlar hidayete ermiş kimselerdir.

‘..O elçiler ki Hakk’a davet etmeleri karşılığında hiçbir menfaat gütmezler. Tek istedikleri sizin doğru yolu seçmenizdir. Ve zaten kendileri de bu yolun yolcularıdır. ..

22. Bana ne olmuş ki, beni yaratana kul olmayayım! Halbuki, hepimiz O’na döndürüleceksiniz.

O yiğit Mü’min halkına tebliğ ederken; Size ne oluyor da sizi yaratan, size rızık veren Rabbinize kul olmuyorsunuz da nefsinizin kölesi olmuşsunuz diyerek onları ötekileştirmiyor, dışlamıyor. Onları düşünmeye sevkedercesine ;’ Bana ne oluyor da beni yaratan Rabbime kulluk etmeyecekmişim’.

Aslında bugünün, yarının ve öbür günün sorusu bu: Bana ne oluyor? Bu soruyu sora bildiğimizde hayatımızda giden yanlışları fark edebiliriz. Ben ne yapıyorum da bu haldeyim? Ya da ne yapmıyorum da hayatımda huzur yok?

Birkaç soruya cevap arayalım. İnsan kendini müstağni görüyor önce. Ben kendime yeterim diyor. Ben güçlüyüm, im-

kanlarım var –haşa- yüce bir yaratıcının emir ve tavsiyelerine ihtiyacım yok. Bana ne oluyor da ahiretin ebedi olduğuna inandığım halde dünya odaklı yaşıyorum?

23. O’ndan başka ilahlar mı edineyim? O çok esirgeyici Allah, eğer bana bir zarar dilerse onların şefâati bana hiçbir fayda vermez, beni kurtaramazlar.

Düşen uçakta ve batan gemide ateist kalmaz diye özlü bir söz var. Ölümle burun buruna gelen herkes iman etmek isteyecek ama kabul edilmeyecektir. Tıpkı firavunun yaptığı gibi. Lafın kıssası Allah’ı bırakıp da edinilen ilahlar, başa gelecek zarar ve musibeti defedemez. Öyleyse en büyüğün ve en güçlünün kulu olmak gerek.

24. Eğer öyle olsaydı (putlara tap saydım) muhakkak ki ben, apaçık dalâlette olurum.

Eğer beni yaratıp, rızıklandıran, sayamayacağım nimetleri ayağıma seren Rabbime kulluk etmeyip, O’ndan gayrısına itaat edersem düpedüz yoldan çıkmış olurum.

25. Muhakkak ki ben, sizin Rabbinize îmân ettim. Öyleyse beni işitin.

O Rab ki sadece O’na inananların değil, bütün insanların Rabbi’dir. Öyleyse beni dinleyin.

26-27. Gir cen- n e t e ! denildi. «Keşke, dedi, Rabbinin beni bağışladığını ve beni ikrama mazhar olanlardan kıldığını kavmim bilseydi!

Ayetlerin akışından o yiğit Mü’minin şehid edildiğini anlıyoruz. Küfür tek bir Mü’mine bile tahammül edemez. Çünkü bir Mü’min binlerce uyuyan insanı uyandırabilir.

28. Biz ondan sonra, onun milletini helâk etmek için üzerlerine gökten herhangi bir ordu indirmedik ve indirecek de değildik.

29. (Onları helâk eden) korkunç ses- ten başka bir şey değildi. Birdenbire sönüverdiler.

Küfürlerinde ve zulümlerinde ısrar eden bir milletin sonu. Onları helak etmek için gökten bir ordu inmesine bile gerek görmeyen Rabbimiz korkunç bir çığlıkla köklerini kazıdı. Mesaj gayet açık, kimin yolunda gittiğinize dikkat edin.

UNUTMADIK,
UNUTMAYACAGIZ

yasin börü

**KATİL SUUD
YEMEN'DEN
DEFOL
!**